

**Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Dzierżoniowie
według stanu na dzień 31.12.2019 roku**

I Informacje ogólne

1. Bank Spółdzielczy w Dzierżoniowie z siedzibą w Dzierżoniowie, ul. Daszyńskiego 24, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2019 roku.
2. W 2019 roku BS w Dzierżoniowie prowadził działalność poprzez:
 - Centralę Banku w Dzierżoniowie ul. Daszyńskiego 24,
 - Oddział Banku w Dzierżoniowie oś. Złote 9H
 - Oddział Banku w Bielawie ul. Piłsudskiego 74
 - Oddział Banku w Piławie Górnej ul. Kościuszki 2
 - Filię w Pieszycach ul. Kościuszki 3Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem banku internetowego I-Bank.
3. Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności. Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.
4. BS w Dzierżoniowie na dzień 31.12.2019 roku:
 - 1) nie posiadał zaangażowania kapitałowego w jednostkach, które stanowiłyby podstawę pomniejszenia funduszy własnych
 - 2) nie posiadał zaangażowania kapitałowego w jednostkach, nie objętych konsolidacją i nie będących podstawą pomniejszenia funduszy własnych

II Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

1. BS stosuje następujące metody wyliczenia wymogów kapitałowych:
 - 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
 - 2) metodę bazowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego.
 - 3) metodę de minimis w zakresie ryzyka walutowego.
2. Bank nie prowadzi działalności handlowej.
3. Bank prowadzi działalność w walutach obcych.

4. Bank korzysta z technik redukcji ryzyka kredytowego.
5. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury, które odnoszą się do identyfikacji, pomiaru monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka. Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Dzierżoniowie określa również podstawowe zadania organów Banku w tym zakresie.

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) zatwierdza strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in.:
 - a) specyfikę i profil działalności,
 - b) możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku,
 - c) założenia polityki w zakresie ryzyka braku zgodności,
- 2) zatwierdza procedury dotyczące procesów:
 - a) szacowania kapitału wewnętrznego,
 - b) planowania i zarządzania kapitałowego,
- 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
- 4) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku,
- 5) zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji,
- 6) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem,
- 7) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.
- 8) zatwierdza ogólne zasady polityki zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących w banku stanowiska kierownicze oraz dokonuje okresowych przeglądów tych zasad.

Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka w zakresie:
 - a) systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności,
 - b) systemu kontroli wewnętrznej,
 - c) szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania i planowania kapitałowego,
 - d) dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- 2) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów,
- 3) odpowiada za właściwe ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościową ocenę,
- 4) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,

- 5) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank,
 - 6) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku,
 - 7) odpowiada za przejrzystość działań Banku, a w szczególności za:
 - a) ujawnianie informacji na temat działalności Banku, pozwalających na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania bezpieczeństwa działalności Banku i na ocenę sytuacji finansowej Banku,
 - b) zapewnienie zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa,
 - c) zapewnienie, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie,
 - 8) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem.
6. Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, Bank zalicza:
- 1) ryzyko kredytowe, w tym koncentracji
 - 2) ryzyko płynności,
 - 3) ryzyko stopy procentowej,
 - 4) ryzyko walutowe,
 - 5) ryzyko operacyjne,
 - 6) ryzyko kapitałowe,
 - 7) ryzyko braku zgodności.

Ryzyko kredytowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych¹ w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 9%.
- 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych² od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 33 %;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie określonym w Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 3) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie na poziomie określonym w Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

¹ Według wartości bilansowej brutto.

² Według wartości bilansowej brutto z wyłączeniem odsetek.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie określonym w Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 3) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe na poziomie określonym w Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w dwóch aspektach:

- 1) ryzyka pojedynczej ekspozycji;
- 2) ryzyka portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej ekspozycji zależy od kwoty ekspozycji kredytowej i prawdopodobieństwa braku jej spłaty.

Na proces zarządzania ryzykiem pojedynczej transakcji składa się:

- 1) w ramach operacyjnego zarządzania ryzykiem:
 - a) pozyskanie klienta i zgromadzenie dokumentacji do wniosku kredytowego,
 - b) podjęcie decyzji kredytowej, zawarcie umowy i uruchomienie kredytu;
- 2) w ramach identyfikacji ryzyka w związku z udzieleniem kredytu:
 - a) ocena zdolności kredytowej i jakości zaproponowanego zabezpieczenia,
 - b) wydanie propozycji podjęcia decyzji kredytowej;
- 3) w ramach pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego:
 - a) badanie terminowości spłat zaangażowań klientów wobec Banku,
 - b) ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i ewentualne stwierdzenie zagrożeń terminowej obsługi kredytu wraz z odsetkami,
 - c) wycena ekspozycji kredytowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków poprzez utworzenie rezerw celowych dla ekspozycji zaliczonych do wyższej niż „normalna” kategorii ryzyka,
 - d) badanie przestrzegania limitów jednostkowych na ekspozycje kredytowe;
 - e) ocena adekwatności przyjętych zabezpieczeń.

Ryzyko portfela kredytowego zależne jest od:

- 1) ryzyka pojedynczych ekspozycji i powiązań między pojedynczymi kredytobiorcami - im mniejsza jest ta wzajemna zależność, tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych kredytów;
- 2) ryzyka zaangażowania w tę samą branżę gospodarki lub wobec klientów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami;
- 3) ryzyka zaangażowania zabezpieczonego tym samym rodzajem zabezpieczenia lub zabezpieczonego przez tego samego dostawcę zabezpieczenia;
- 4) ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe.

Na proces zarządzania ryzykiem portfela kredytowego składa się:

- 1) opracowanie polityki kredytowej Banku;
- 2) ustalenie pożądanej struktury portfela kredytowego;
- 3) zapewnienie odpowiedniego poziomu dywersyfikacji ryzyka kredytowego;

- 4) wprowadzanie mechanizmów ograniczających ryzyko kredytowe w tych obszarach, w których posiadanie przez Bank nadmiernych koncentracji (podmiotowych, branżowych) wynika ze specyfiki prowadzonej działalności;
- 5) identyfikacja i pomiar ryzyka poprzez:
 - a) ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - b) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
 - c) ocenę wielkości salda rezerw celowych i odpisów aktualizujących w porównaniu z wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
 - d) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
 - e) ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń,
 - f) monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
 - g) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
 - h) analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
 - i) ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
 - j) przeprowadzaniu testów warunków skrajnych;
- 6) monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów;
- 7) monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych oraz restrukturyzacyjnych;
- 8) ustalenie adekwatnego do potrzeb systemu informacji zarządczej;
- 9) stosowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych poprzez:
 - a) opracowanie i przyjęcie do stosowania procedur służących zarządzaniu ryzykiem wynikającym z określonych portfeli kredytowych, w tym dotyczących:
 - zarządzania ryzykiem koncentracji,
 - zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
 - zarządzania ryzykiem ekspozycji detalicznych,
 - b) stosowanie limitów koncentracji zaangażowań,
 - c) badanie stopnia przestrzegania wprowadzonych limitów i standardów postępowania (funkcja kontroli).

W ramach funkcjonowania mechanizmów kontrolnych Bank:

- 1) stosuje standardy kredytowe przy uwzględnieniu rodzaju produktu kredytowego, przy czym standardy kredytowe to określone zasady kredytowania i normy zawarte w odpowiednich regulacjach kredytowych;
- 2) ogranicza wysokość kredytu poprzez ustalone limity zaangażowań;
- 3) stosuje odpowiedni podział kompetencji w podejmowaniu decyzji kredytowych.

Kluczowymi obszarami zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych według Banku są:

- 1) badanie ilościowe i jakościowe zdolności kredytowej w oparciu o wiarygodne dane z wykorzystaniem dostępnych baz informacji w oparciu o zatwierdzone przez Zarząd metodyki,
- 2) systematyczny przegląd metodyk badania zdolności kredytowej,
- 3) wyznaczenie i monitorowanie poziomu wskaźnika Dtl,
- 4) ustalenie i przestrzeganie limitów,
- 5) monitorowanie jakości portfela detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 6) prowadzenie skutecznego procesu upominawczego jak i procesu dochodzenia należności Banku na drodze postępowania windykacyjnego.

Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie obejmuje następujące kluczowe obszary:

- 1) analizę skuteczności zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem hipoteki na nieruchomości
w ramach zarządzania ryzykiem rezydualnym. Prezentowanie wyników analiz Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej zgodnie z Procedurą informacji dla Zarządu i Procedurą informacji dla Rady Nadzorczej;
- 2) ustalenie i monitorowanie wewnętrznych limitów zaangażowania w ekspozycje kredytowe związane z finansowaniem nieruchomości oraz zabezpieczonych hipotecznie. Rodzaje i wysokość ww. limitów określa Dział VI Zasad.
- 3) monitoring ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń zgodnie z Procedurą monitoringu kredytowego i Procedurą wyceny i monitoringu zabezpieczeń oraz rynkowych cen nieruchomości,
- 4) analizę struktury długoterminowych aktywów i pasywów Banku, zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem płynności,
- 5) monitoring zmian zachodzących na rynku nieruchomości,
- 6) ocenę wpływu spadku cen nieruchomości na poziom ryzyka Banku – według schematu opisanego w § 34;
- 7) wyznaczenie i monitorowanie wskaźnika LtV.

Za obszar ryzyka kredytowego w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w ramach nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, nad monitoringiem portfelowego ryzyka kredytowego, któremu podlega Zespół Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych;
- 2) Członek Zarządu w zakresie nadzoru nad monitoringiem pojedynczej ekspozycji oraz restrukturyzacją i windykacją, któremu podlega Zespół Monitoringu, Restrukturyzacji i Windykacji;
- 3) Wiceprezes ds. Handlowych w zakresie nadzoru nad działalnością handlową (sprzedaż kredytów), któremu podlega Wydział Obsługi Klienta Biznesowego i Wydział Obsługi Klienta Prywatnego;
- 4) Wiceprezes ds. Finansowych w zakresie nadzoru nad analizami wniosków kredytowych, któremu podlega Zespół Analiz Kredytowych.

Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

W ramach zarządzania płynnością dzienną Bank wyróżnia:

- 1) zarządzanie stanem gotówki w kasach i skarbcu;
- 2) zarządzanie stanem środków na rachunku bieżącym Banku.

Na proces zarządzania płynnością średnio i długoterminową głównie składają się:

- 1) lokowanie nadwyżek środków przez komórkę zarządzającą na okresy płatności dłuższe od 30 dni;

- 2) podejmowane przez Zarząd Banku decyzje dotyczące charakterystyki poszczególnych produktów kredytowych i depozytowych w zakresie terminów płatności tych produktów;
- 3) podejmowane przez Zarząd Banku decyzje dotyczące inwestycji kapitałowych lub dotyczące zakupu składników majątku trwałego;
- 4) pomiar płynności średnio- i długoterminowej.

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka płynności;
- 2) Wiceprezes ds. Finansowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem płynności, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”.

Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Za obszar ryzyka stopy procentowej w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka stopy procentowej;
- 2) Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej;
- 3) Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych w zakresie nadzoru komórki zarządzania „wolnymi środkami”.

Ryzyko walutowe

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

„Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Dzierżoniowie”, uwzględniają ustalenia zawarte w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Dzierżoniowie”, obejmują całokształt zagadnień związanych z zarządzaniem ryzykiem walutowym w Banku, w tym z identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka walutowego, wyznaczaniem limitów i raportowaniem poziomu zaangażowania Banku w działalność walutową.

Bank definiuje ryzyko walutowe jako niebezpieczeństwo wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy.

Ryzyko walutowe może generować również ryzyko utraty wartości aktywów lub ryzyko wzrostu zobowiązań.

Bank prowadzi działalność walutową w następujących walutach obcych: euro (EUR), dolar amerykański (USD); funt szterling (GBP).

Za obszar ryzyka walutowego w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem walutowym, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka walutowego;
- 2) Członek Zarządu – Wiceprezes ds. Handlowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem walutowym, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”.

Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

Ryzyko operacyjne w Banku rozumiane jest jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych; definicja ta obejmuje ryzyko prawne, natomiast nie uwzględnia ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego.

Ryzyko operacyjne obejmuje swoim zasięgiem:

- 1) ryzyko technologiczne i techniczne - ryzyko zakłóceń działalności podmiotu w skutek zaburzeń pracy systemów teleinformatycznych i informacyjnych,
- 2) ryzyko outsourcingu - ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania Banku, jego majątku lub pracowników,
- 3) ryzyka nadużyć i defraudacji - ryzyko związane ze świadomym działaniem na szkodę podmiotu przez jego pracowników lub osoby trzecie,
- 4) ryzyko prania pieniędzy - ryzyko poniesienia strat, w wyniku zamieszania w proceder prania pieniędzy prowadzonego przez Klientów Banku, jego pośredników lub pracowników,
- 5) ryzyko bezpieczeństwa - ryzyko zakłócenia funkcjonowania podmiotu lub strat finansowych w wyniku niedostatecznej ochrony jego zasobów i informacji,
- 6) ryzyko utrzymania ciągłości działania - ryzyko braku możliwości prowadzenia przez Bank działalności lub poniesienia start w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych związanych z klęskami żywiołowymi,
- 7) ryzyko prawne - ryzyko poniesienia strat w skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich stabilności oraz zgodności z przepisami prawa,

- 8) ryzyko produktu - ryzyko związane ze sprzedażą produktów i ewentualnymi skargami ze strony Klientów Banku,
- 9) ryzyko modeli – potencjalna strata jaką może ponieść Bank w wyniku decyzji które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu modeli.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje:

- 1) wszystkie obszary działalności Banku, w tym również zlecenie czynności na zewnątrz;
- 2) identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka operacyjnego z wykorzystaniem narzędzia samooceny ryzyka operacyjnego w realizowanych procesach,
- 3) monitorowanie i kontrolowanie poziomu ryzyka operacyjnego poprzez system raportowania zdarzeń i strat operacyjnych, monitorowanie stopnia realizacji KRI, w tym wartości progowych w zakresie strat dotyczących rodzajów zdarzeń ryzyka operacyjnego, przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 4) akceptowanie poziomu ryzyka bądź w uzasadnionych przypadkach podejmowanie działań ograniczających ryzyko.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku przebiega w następujących etapach:

1. Identyfikacja i ewidencja zdarzeń ryzyka operacyjnego,
2. Ocena ryzyka,
3. Monitorowanie ryzyka,
4. Raportowanie ryzyka,
5. Utworzenie bazy danych o zdarzeniach i stratach,
6. Kontrola poziomu ryzyka,
7. Pomiar ryzyka.

Zgodnie z Uchwałą KNF szczegółowej analizie w Banku poddawane są zdarzenia charakteryzujące się niską częstością, a wysoką dotkliwością. Zdarzenia, które dotychczas nie wystąpiły w Banku, a mogły by wystąpić są typowane i ujmowane w mapie ryzyka oraz procesie tworzenia planu ciągłości działania i podlegają zatwierdzeniu przez Zarząd w postaci tzw. samooceny.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odnosi się głównie do:

- 1) struktury organizacyjnej Banku oraz jej adekwatności do realizacji strategicznych celów Banku,
- 2) czynności wykonywanych przez pracowników Banku,
- 3) adekwatności kwalifikacji pracowników oraz ich rozwoju do potrzeb Banku,
- 4) zatrudniania, bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) przeciwdziałania dyskryminacji pracowników m.in. ze względu na wiek, płeć, przekonania, przynależność do partii politycznej, organizacji;
- 6) ubezpieczeń oraz odszkodowań,
- 7) zapobiegania działalności przestępczej pracowników, klientów oraz innych osób na szkodę Banku,
- 8) zgodności działań Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
- 9) procesów realizowanych przez kanały dystrybucji produktów (tradycyjne, jak i elektroniczne) wykorzystywanych przez Bank,
- 10) bezpieczeństwa fizycznego oraz systemów teleinformatycznych Banku,
- 11) postępowania w sytuacjach zagrożenia bieżącego funkcjonowania Banku,
- 12) zdarzeń, których skutki dotyczą Bank, natomiast ich przyczyny znajdują się poza jego bezpośrednią kontrolą,
- 13) usług świadczonych w ramach współpracy Banku z kontrahentami na podstawie umów o wykonywanie czynności należących do zakresu działania Banku oraz innych umów,
- 14) adekwatności polityki i praktyki ubezpieczeniowej Banku w relacji do ponoszonego ryzyka,

15) nowych i istniejących produktów, projektów oraz procesów.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym jest adekwatne do poziomu generowanego ryzyka oraz uwzględnia:

- 1) specyfikę i złożoność wykonywanych czynności generujących ryzyko operacyjne;
- 2) realizowane procesy biznesowe;
- 3) rozproszenie geograficzne jednostek organizacyjnych Banku;
- 4) liczbę oraz wartość dokonywanych i przetwarzanych transakcji;
- 5) funkcjonowanie systemów informatycznych;
- 6) posiadane mechanizmy kontroli i ochrony.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na:

- 1) zapobieganiu zdarzeniom operacyjnym powstającym w bieżącej działalności Banku, w procesach wewnętrznych oraz systemach przy zastosowaniu instrumentów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka,
- 2) podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu,
- 3) likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
- 4) rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych i poniesionych stratach operacyjnych wykorzystując wspomagające narzędzia informatyczne.

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym Zarząd powołuje Komitet Zarządzania Ryzykami. (KZR)

KZR pełni funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.

KZR jest odpowiedzialny za ograniczanie ryzyka operacyjnego, w szczególności poprzez:

- a. inicjowanie oraz koordynowanie działania w zakresie identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego,
- b. nadzorowanie działań zmierzających do utrzymania ryzyka operacyjnego na akceptowalnym poziomie.

KZR analizuje i ocenia zawartość otrzymanych informacji, a w przypadku podwyższonego poziomu ryzyka formułuje rekomendacje dla Zarządu, niezbędne do prawidłowego zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.

Zarząd może określić dodatkowe kompetencje Komitetu Zarządzania Ryzykami.

Pracownicy Banku w zakresie wykonywanych zadań:

- 1) identyfikują ryzyko operacyjne powstające we wszystkich produktach, procesach wewnętrznych oraz systemach występujących w danej komórce/ jednostce organizacyjnej Banku,
- 2) identyfikują i oceniają skutki zdarzeń operacyjnych,
- 3) przestrzegają limitów w zakresie wykonywanych zadań,
- 4) przestrzegają uregulowań zawartych w planach utrzymania ciągłości działania,
- 5) raportują zdarzenia ryzyka operacyjnego,
- 6) podejmują działania zmierzające do ograniczenia ryzyka operacyjnego w ramach nadzorowanych produktów, procesów i systemów.

Ryzyko kapitałowe

1. Bank jest zobowiązany do utrzymywania:

- 1) kapitału założycielskiego w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.,
- 2) sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - a) kapitał regulacyjny,
 - b) kapitał wewnętrzny;
- 3) współczynników kapitałowych na poziomie co najmniej minimum regulacyjnego:
 - a) współczynnik kapitału podstawowego Tier I - 4,5%;
 - b) współczynnik kapitału Tier I - 6%;
 - c) łącznego współczynnika kapitałowego - 8%.
2. Po uwzględnieniu buforu kapitałowego: zabezpieczającego i ryzyka systemowego oraz okresów przejściowych, a także dodatkowego bufora dla łącznego współczynnika kapitałowego Bank powinien posiadać współczynniki kapitałowe, o których mowa w ust.1 na poziomie co najmniej:
 - 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I od 2019 – 10%,
 - 2) współczynnik kapitału Tier I od 2019 – 11,5%,
 - 3) łączny współczynnik kapitałowy od 2019 – 14,0%.
3. Dodatkowo, poszczególne poziomy współczynników są powiększane o bufor antycykliczny; (wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0%; wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez MF w drodze Rozporządzenia).
4. W przypadku nie spełnienia współczynników kapitałowych powiększonych o bufor zabezpieczający i antycykliczny oraz ryzyka systemowego, Bank przygotowuje plan ochrony kapitału, który przedstawia Komisji Nadzoru Finansowego w terminie 5 dni roboczych od dnia, w którym stwierdził, że nie spełnia tego wymogu.
5. Plan ochrony kapitału obejmuje:
 - 1) przewidywane przychody i wydatki oraz prognozowany bilans;
 - 2) środki mające na celu podwyższenie współczynników kapitałowych;
 - 3) plan podwyższenia funduszy własnych w celu podwyższenia współczynników kapitałowych do wymaganego poziomu i przewidywany okres, w jakim to nastąpi.

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 8%
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 11,5%
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 4,5%
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 54%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 14,81%;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 90% funduszy Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 2% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum 70% nadwyżki bilansowej;
- 10) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;

- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3), 4) i 5);
- 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
- 13) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumiany jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację ryzyka;
- 2) ocenę ryzyka;
- 3) kontrolę ryzyka;
- 4) monitorowanie ryzyka;
- 5) raportowanie.

Podstawą dla prawidłowego funkcjonowania procesu zapewnienia zgodności jest:

- 1) znajomość przepisów prawa wewnętrznego i zewnętrznego oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, standardów rynkowych, a także stanowisk i wytycznych regulatorów;
- 2) dostosowanie działalności Banku do wymogów regulacyjnych.

Monitorowanie przez Bank zmian w przepisach prawa oraz dostosowywanie się do tych zmian wspierane jest przez:

- 1) Bank Zrzeszający – m.in. w zakresie opracowywania i aktualizowania regulacji wewnętrznych dotyczących produktów i usług bankowych (wzory regulaminów, umów);
- 2) Spółdzielnię – m.in. w zakresie: opracowywania i aktualizowania regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem bankowym, wdrażania w Banku zaleceń wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, przekazywania alertów prawnych.

7. W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje wyznaczona komórka w Banku, która na dzień 31.12.2019 roku obejmowała swoim zakresem działania monitorowania następujących ryzyk:

- 1) Ryzyko kredytowe,
- 2) Ryzyko płynności finansowej,
- 3) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 4) Ryzyko rynkowe,
- 5) Ryzyko operacyjne,

- 6) Ryzyko koncentracji zaangażowań,
 - 7) Ryzyko wyniku finansowego,
 - 8) Ryzyko kapitałowe.
8. W stosunku do ryzyk objętych szczególnym nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru oraz opracowany system raportowania.

Ryzyko kredytowe

Istotnym elementem ograniczania ryzyka kredytowego jest prawidłowo przeprowadzona ocena zdolności kredytowej.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego określa się parametry pozwalające na ocenę zdolności kredytowej klienta.

Równoległe z oceną zdolności kredytowej klienta przeprowadzana jest analiza jakości i adekwatności proponowanych zabezpieczeń spłaty kredytu.

Posiadanie zdolności kredytowej przez klienta nie zobowiązuje Banku do udzielenia kredytu.

Parametry pozwalające na ocenę zdolności kredytowej i metodyki jej badania zawarte są w szczegółowych instrukcjach dotyczących oceny zdolności kredytowej dla poszczególnych rodzajów klientów oraz określonych produktów.

Bank dokonuje weryfikacji klienta w:

- 1) w wewnętrznych bazach danych;
- 2) Biurze Informacji Kredytowej S.A. (BIK);
- 3) Krajowym Rejestrze Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (KRD);
- 4) Biurze Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A..

Identyfikując ryzyko związane z klientem uwzględnia się powiązania, które zdefiniowano w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem koncentracji.

Bank mierzy i monitoruje poziom ryzyka związanego z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi w okresach kwartalnych, ze szczególnym uwzględnieniem wielkości łącznej ekspozycji Banku wobec klienta detalicznego, specyfiki produktowej ekspozycji kredytowej, przyjętych zabezpieczeń, jakości portfela.

Bank mierzy i monitoruje poziom ryzyka związanego z ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w okresach kwartalnych, ze szczególnym uwzględnieniem wielkości łącznej ekspozycji Banku wobec tych ekspozycji, rodzaju klienta, celu kredytowania, rodzaju nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie, jakości portfela.

Raporty z zakresu ryzyka kredytowego pozwalają Bankowi na:

- 1) Ocenę wielkości i profilu ryzyka kredytowego;
- 2) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 3) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka kredytowego;
- 4) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 5) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka;
- 6) kontrolowanie wyników procesu dochodzenia roszczeń z tytułu zabezpieczenia spłaty kredytu;
- 7) kontrolę występujących w Banku skali odstępstw od przyjętych standardów kredytowania oraz jakości kredytów, których odstępstwa dotyczyły

W celu zapewnienia odpowiedniej efektywności przekazywanej informacji zarządczej zakres poszczególnych raportów oraz ich częstotliwość zostały dostosowane do odbiorców informacji oraz do celów, którym mają służyć.

Szczegółowy tryb funkcjonowania systemu informacji zarządczej został określony w obowiązujących w Banku regulacjach wewnętrznych w tym zakresie.

Ryzyko płynności

Bank ocenia poziom ryzyka płynności, wynikający z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych poprzez:

- 1) ocenę struktury, trendów i stabilności źródeł finansowania działalności Banku – w okresach miesięcznych;
- 2) ocenę relacji pomiędzy terminami płatności aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych – w okresach miesięcznych;
- 3) ocenę wpływu zobowiązań pozabilansowych udzielonych na poziom płynności – w okresach miesięcznych;
- 4) analizę wskaźników – w okresach miesięcznych;
- 5) ocenę wyników testów warunków skrajnych – w okresach kwartalnych;
- 6) ocenę poziomu płynności długoterminowej – w okresach rocznych.

W ramach analiz dotyczących stabilności źródeł finansowania dokonywane są:

- 1) wyznaczanie osadu na depozytach;
- 2) pomiar stopnia uzależnienia Banku od środków pochodzących od jednego deponenta (koncentracje depozytowe) oraz od dużych depozytów;
- 3) pomiar stopnia uzależnienia Banku od środków pochodzących od osób wewnętrznych;
- 4) pomiar poziomu zrywalności depozytów.

Kredyty i pożyczki z Banku Zrzeszającego z pierwotnym terminem zapadalności powyżej 1 roku Bank uznaje za stabilne źródło finansowania, bez konieczności dokonywania dodatkowych pomiarów.

Raporty z zakresu ryzyka płynności pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczenia ryzyka.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania;
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych;
- 6) analizy wskaźników płynności;
- 7) wyników testów warunków skrajnych;
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;
- 9) stopnia wykorzystania wskaźników wczesnego ostrzegania;
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

Ryzyko stopy procentowej

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie pozycje wrażliwe na zmianę stopy procentowej.

W ramach posiadanych przez Bank pozycji zastosowana jest następująca klasyfikacja:

- 1) aktywa (w podziale na poszczególne stawki referencyjne):
 - a) rachunki bieżące i pomocnicze w Banku Zrzeszającym oraz w innych bankach,
 - b) lokaty w Banku Zrzeszającym oraz w innych bankach,
 - c) dłużne papiery wartościowe,
 - d) kredyty;
 - e) pozostałe należności wrażliwe na zmianę stóp procentowych;
- 2) pasywa (w podziale na poszczególne stawki referencyjne):
 - a) zobowiązania wobec Banku Zrzeszającego (kredyty i lokaty),
 - b) depozyty,
 - c) pozyskane kredyty z innych źródeł niż Bank Zrzeszający,
 - d) pozostałe zobowiązania wrażliwe na zmianę stóp procentowych.

Analiza luki przeszacowania stanowi narzędzie, które polega na zestawieniu wszystkich aktywów i pasywów wrażliwych w zdefiniowanych przez Bank przedziałach przeszacowania uwzględniających pierwszy możliwy termin zmiany stóp procentowych; Bank dokonuje tego zestawienia w podziale na poszczególne stawki referencyjne.

Metoda wyniku odsetkowego pozwala na oszacowanie zmian w wyniku odsetkowym dla pozycji o terminach przeszacowania do 12 miesięcy.

Metoda zaktualizowanej wartości ekonomicznej pozwala na ocenę w jakim stopniu zmiana stóp procentowych wpływa na zmianę wartości ekonomicznej Banku. Pomimo, że ta metoda służy głównie do oceny ryzyka dla banków, w których aktywa i pasywa wrażliwe ulegają przeszacowaniu w dłuższych horyzontach czasowych (powyżej 1 roku), to ze względu na wymagania organów nadzorczych Bank również ją stosuje do pomiaru ryzyka.

Bank do analizy stosuje następujące wskaźniki:

- 1) udział aktywów wrażliwych w sumie bilansowej;
- 2) udział pasywów wrażliwych w sumie bilansowej;
- 3) udział aktywów wrażliwych o stałej stopie procentowej w aktywach wrażliwych;
- 4) udział pasywów wrażliwych o stałej stopie procentowej w pasywach wrażliwych;
- 5) udział aktywów wrażliwych o poszczególnych stopach bazowych w aktywach wrażliwych;
- 6) udział pasywów wrażliwych o poszczególnych stopach bazowych w pasywach wrażliwych.

Bank mierzy ryzyko przeszacowania w oparciu o metodę wyniku odsetkowego przy założeniu że:

- 1) stopy procentowe wszystkich aktywów i pasywów w każdym przedziale przeszacowania zmieniają się o taką samą wielkość wynoszącą 100p.b.;
- 2) struktura bilansu i terminów przeszacowania na datę analizy nie zmieni się w przyszłości.

Bank mierzy ryzyko bazowe w oparciu o metodę wyniku odsetkowego uwzględniając niedoskonałe powiązanie zmian stóp referencyjnych. Miarą niedoskonałości zmian stóp referencyjnych jest współczynnik korelacji. Podstawą przyjętą do określenia poziomu ryzyka bazowego jest założenie, że stawki WIBID / WIBOR oraz stawki Banku zmieniają się przede wszystkim w wyniku zmian stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego.

W zakresie zbadania korelacji ryzyka stopy procentowej z innymi rodzajami ryzyka Bank dokonuje następujących pomiarów:

- 1) wpływu ryzyka kredytowego na ryzyko stopy procentowej;

2) wpływu ryzyka płynności na ryzyko stopy procentowej.

Raporty z zakresu ryzyka stopy procentowej pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka stopy procentowej;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka stopy procentowej zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury bilansu Banku z punktu narażenia na ryzyko stopy procentowej;
- 2) stopnia niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na ryzyko stopy procentowej w podziale na poszczególne stopy referencyjne;
- 3) poziomu ryzyka przeszacowania;
- 4) poziomu ryzyka bazowego;
- 5) analizy wskaźników;
- 6) powiązań z innymi rodzajami ryzyka;
- 7) wyników testów warunków skrajnych;
- 8) stopnia realizacji i przestrzegania limitów.

Raporty z zakresu ryzyka stopy procentowej dla Zarządu sporządzane są w okresach miesięcznych, a dla Rady Nadzorczej w okresach kwartalnych.

Ryzyko walutowe

W rachunku pozycji walutowych Banku wyznaczone są:

- 1) pozycje netto dla każdej waluty obcej oddzielnie,
- 2) całkowita pozycja walutowa Banku.

Obliczanie pozycji netto w poszczególnej walucie obcej polega na obliczeniu bezwzględnej wartości z różnicy pomiędzy sumą długich i sumą krótkich pierwotnych pozycji bilansowych, pozabilansowych i indeksowanych w danej walucie, przy czym wartość tę oznacza się jako pozycję:

- 1) długą – gdy różnica ta jest dodatnia,
- 2) krótką – gdy różnica ta jest ujemna,
- 3) domkniętą – gdy różnica wynosi zero.

Całkowitą pozycję walutową Banku oblicza się jako sumę długich lub sumę krótkich pozycji walutowych indywidualnych dla poszczególnych walut, w zależności od tego, która z tych sum jest wyższa co do wartości bezwzględnej; w przypadku, gdy powyższe sumy są równe co do wartości bezwzględnej, pozycja całkowita jest sumą długich pozycji walutowych.

Salda uwzględniane w rachunku pozycji walutowych wyrażone są w wartości bilansowej po ich przeliczeniu według średniego kursu NBP z dnia sprawozdawczego dla:

- 1) aktywów walutowych: walutowe rachunki, rachunki dotyczące transakcji gotówkowych, środki w kasie i w skarbcu, rachunki lokat terminowych, kredyty walutowe udzielone, inne;
- 2) pasywów walutowych: środki walutowe zdeponowane w Banku przez klientów, kredyty pozyskane przez Bank z linii kredytowych, inne.

Na podstawie danych księgowych wyliczane są i monitorowane:

- 1) pozycje dla poszczególnych walut;
- 2) całkowita pozycja walutowa Banku;
- 3) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego.

Elementem wspierającym ocenę poziomu ryzyka walutowego, pozwalającym na obserwację skali i trendów ryzyka jest analiza podstawowych wskaźników z zakresu oceny ryzyka walutowego.

Bank do analizy stosuje następujące wskaźniki:

- 1) udział łącznej kwoty aktywów walutowych w aktywach ogółem;
- 2) udział łącznej kwoty aktywów walutowych w poszczególnych walutach w aktywach ogółem;
- 3) udział łącznej kwoty pasywów walutowych w aktywach ogółem;
- 4) udział łącznej kwoty pasywów walutowych w poszczególnych walutach w aktywach ogółem;
- 5) udział pozycji dla poszczególnych walut w funduszach własnych;
- 6) udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych.

Raporty z zakresu ryzyka walutowego pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka walutowego;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka walutowego zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury bilansu Banku z punktu narażenia na ryzyko walutowe;
- 2) wielkości pozycji walutowych;
- 3) wpływu zmiany kursów walutowych na wynik finansowy Banku;
- 4) analizy wskaźników;
- 5) wyników testów warunków skrajnych;
- 6) stopnia realizacji i przestrzegania limitów.

Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego jest przeprowadzany z wykorzystaniem:

- 1) wyników samooceny ryzyka operacyjnego,
- 2) wyników kontroli wewnętrznej,
- 3) wyników audytu wewnętrznego,
- 4) zgromadzonych danych o zdarzeniach operacyjnych.

Przewidywanie skutków zdarzeń operacyjnych polega w szczególności na:

- 1) analizie przyczynowo-skutkowej procesów realizowanych w komórce organizacyjnej Banku,
- 2) planowaniu działalności z uwzględnieniem możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych,
- 3) wykorzystaniu i użytkowaniu baz danych o zdarzeniach operacyjnych,
- 4) zarządzaniu projektami uwzględniającymi możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych.

W celu zapewnienia odpowiedniej efektywności przekazywanej informacji zarządczej zakres poszczególnych raportów oraz ich częstotliwość zostały dostosowane do odbiorców informacji oraz do celów, którym mają służyć.

Identyfikacja ryzyka operacyjnego w Banku obejmuje również ryzyko operacyjne powstające na etapie opracowywania nowych produktów, procesów wdrożeniowych oraz wdrażania systemów.

Ryzyko kapitałowe

Plan kapitałowy Banku sporządzany jest na okres 5 lat, a jego aktualizacja odbywa się w okresach rocznych na kolejne 5 lat; plan kapitałowy na najbliższy rok obrotowy powinien być zgodny z rocznym planem finansowym Banku.

Plan kapitałowy Banku zawiera:

- 1) planowaną strukturę i wielkość funduszy własnych z uwzględnieniem:
 - a. struktury kapitału Tier I,
 - b. struktury kapitału Tier II;
- 2) planowaną wielkość łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko;
- 3) planowane współczynniki kapitałowe uwzględniające zalecenia nadzorcze i bufor kapitałowe:
 - a. kapitału podstawowego Tier I,
 - b. kapitału Tier I,
 - c. łączny współczynnik kapitałowy.

Realizację planu kapitałowego monitoruje w Banku osoba na stanowisku ds. sprawozdawczości i ryzyk bankowych wraz z oceną realizacji planu finansowego.

Raporty z realizacji planu kapitałowego przedstawiane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Prognozowana wielkość funduszy własnych jest przede wszystkim wynikiem:

- 1) pożądanego skali rozwoju Banku, a co za tym idzie tych rodzajów ryzyka, które absorbują największe potrzeby kapitałowe;
- 2) określonego apetytu na ryzyko;
- 3) założeń ogólnej strategii Banku;
- 4) celów kapitałowych określonych w niniejszej strategii.

Przyjmując poszczególne wielkości wskaźników, determinujących wysokość wypracowywanych wyników finansowych oraz planowany poziom ekspozycji na ryzyko Bank uwzględnia:

- 1) aktualne i historyczne wyniki z pomiaru ryzyka i wymogów kapitałowych;
- 2) aktualną i planowaną sytuację makroekonomiczną;
- 3) uwarunkowania rynku lokalnego;
- 4) wyniki procesu szacowania kapitału wewnętrznego.

Przy konstrukcji planu Bank określa następujące założenia:

- 1) wykorzystywane źródła wzrostu funduszy własnych;
- 2) procentowy, roczny przyrost aktywów ogółem;
- 3) na każdy rok planu, procentowy udział aktywów ważonych ryzykiem w odniesieniu do aktywów ogółem; (Bank wyznacza poziom tego wskaźnika na podstawie danych historycznych i może zaplanować pozostawienie go na historycznym poziomie lub zmniejszenie /zwiększenie w zależności od planowanej zmiany struktury aktywów)
- 4) poziom rentowności aktywów netto (ROA);
- 5) na każdy rok planu, procentowy wskaźnik udziału wyniku będącego podstawą do obliczenia wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego w aktywach ogółem; (Bank wyznacza poziom tego wskaźnika na podstawie danych historycznych i może zaplanować pozostawienie go na historycznym poziomie lub zmniejszenie/ zwiększenie w zależności od planowanej zmiany struktury rachunku wyników i planowanej zmiany poziomu aktywów)
- 6) wymóg w zakresie funduszy własnych dla ryzyka walutowego wynosi 0.

Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało przez Bank zidentyfikowane jako ryzyko trudnomierzalne. Z uwagi na fakt, iż incydenty compliance w znacznej części mają podobny charakter do zdarzeń ryzyka operacyjnego dzięki czemu oba rodzaje ryzyka nakładają się na siebie Bank przyjmuje, że kapitał wewnętrzny na ryzyko braku zgodności zawiera się w kapitale wewnętrznym na ryzyko operacyjne.

Jednostka ds. ryzyka braku zgodności identyfikuje ryzyko braku zgodności w oparciu o informacje wynikające z:

- 1) rejestru zdarzeń i strat operacyjnych;
- 2) rejestru reklamacji, skarg i wniosków;
- 3) rejestru spraw sądowych;
- 4) informacji dotyczącej braku zgodności w obszarze dotyczącym przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 5) raportów z kontroli sporządzanych w ramach systemu kontroli wewnętrznej;
- 6) protokołów pokontrolnych z przeprowadzonych w Banku kontroli przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię;
- 7) wyników kontroli wewnętrznych;
- 8) wyników analiz otrzymanych przez bank w ramach procesu BION;
- 9) informacji uzyskanych w ramach Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa i standardów etycznych;
- 10) okresowych przeglądów obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych;
- 11) wydanych opinii prawnych i alertów prawnych;
- 12) wykonywanego monitoringu otoczenia prawnego/regulacyjnego;
- 13) niekorzystnych informacji o Banku, które pojawiły się w mediach;
- 14) przeprowadzanych wewnętrznych postępowań wyjaśniających.

Raporty z ryzyka braku zgodności zawierają m.in.:

- 1) zidentyfikowane ryzyka braku zgodności wraz z ich oceną oraz rekomendowanymi mechanizmami kontrolowania i ograniczania ryzyka, w tym informacje o profilu ryzyka,
- 2) podsumowanie wszystkich naruszeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem,
- 3) ocenę skuteczności rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie,
- 4) rodzaj i wyniki przeprowadzonych monitoringów i testów zgodności.

9. W celu ograniczania ryzyka prawnego i operacyjnego Bank określił rodzaje przyjmowanych zabezpieczeń i szczegółowe zasady ustanawiania prawnych form zabezpieczeń spłaty kredytów w Instrukcji prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku.

W przypadkach, o których mowa w art.70 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo bankowe - za szczególną formę zabezpieczenia Bank uważa takie przypadki, w których Bank zapewnił sobie:

- 1) wykonywanie dodatkowych czynności prawnych, zmierzających do wzmocnienia zabezpieczenia, które będą skutkowały dodatkową możliwością dochodzenia roszczeń;
 - 2) wpływ na podejmowane u kredytobiorcy decyzje strategiczne;
- oraz/ponadto:

- 3) można upłynnić zabezpieczenie po cenach rynkowych, także w przypadku niewypłacalności, upadłości kredytobiorcy;
- 4) wartość zabezpieczenia nie zależy głównie od zdolności kredytowej dłużnika;
- 5) zdolność kredytowa dłużnika nie zależy głównie od przepływu środków pieniężnych generowanego przez zabezpieczenie;

Podstawowe zasady szacowania, weryfikacji i aktualizacji wartości przyjętych zabezpieczeń zostały określone w Procedurze wyceny i monitoringu zabezpieczeń. W procesie ustanawiania prawnych form zabezpieczeń spłaty kredytów, głównie w celu ograniczania ryzyka prawnego, jak również ryzyka braku zgodności, Bank dokłada szczególnej staranności w konstruowaniu umów z klientem.

W szczególności w umowach z klientem stosuje się zapisy, dotyczące:

- 1) zobowiązania klienta do ubezpieczenia rzeczy objętej zabezpieczeniem według wartości rynkowej i scedowania prawa z tego zabezpieczenia na rzecz Banku;
- 2) zobowiązania klienta do informowania Banku o zmianie lokalizacji rzeczy (ruchomej) przyjętej na zabezpieczenie;
- 3) postępowania w przypadku konieczności zaspokojenia się z nieruchomości, tak aby nie zostały naruszone przepisy dotyczące praw najemców;
- 4) konieczność uzupełnienia przez klienta dokumentacji związanej z zabezpieczeniem zwłaszcza w przypadkach, w których istnieje niebezpieczeństwo zaspokajania się Banku z przedmiotu zabezpieczenia.

Generalną zasadą jest, że Bank ustanawia zabezpieczenie na nieruchomości lub rzeczy ruchomej, która jest własnością kredytobiorcy; w wyjątkowych przypadkach Bank może ustanowić zabezpieczenie na nieruchomości lub rzeczy niebędącej własnością kredytobiorcy.

Jeżeli zabezpieczenie nie stanowi własności kredytobiorcy Bank może ograniczać ryzyko związane z takimi sytuacjami poprzez m.in.:

- 1) monitorowanie takich sytuacji;
- 2) ustanawianie poziomu limitów wewnętrznych, które odzwierciedlają ten aspekt ryzyka – jeżeli nie są to przypadki jednostkowe;
- 3) ocenę ryzyka prawnego związanego z omawianym rodzajem zabezpieczenia.

Oprócz podstawowej funkcji, jaką spełniają przyjęte w Banku zabezpieczenia, pozwalają one również bezpośrednio redukować skalę zrealizowanego ryzyka kredytowego:

Bank wykorzystuje przyjęte zabezpieczenia do pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zgodnie z wytycznymi Spółdzielni zawartymi w zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków uczestników Systemu Ochrony SGB.

Ustanowione przez Bank zabezpieczenia mogą stanowić podstawę do zmniejszania kwoty regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe poprzez możliwość stosowania preferencyjnej wagi ryzyka (35%) dla ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach lub poprzez zastosowanie przez Bank technik redukcji ryzyka kredytowego; szczegółowe wymogi, które muszą spełniać zabezpieczenia dla wymienionych celów zostały określone w obowiązujących w Banku zasadach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

W celu ograniczania ryzyka rezydualnego w Banku prowadzony jest monitoring skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń kredytowych.

Monitorowanie ryzyka rezydualnego odbywa się w dwóch obszarach:

- 1) w zakresie pojedynczej zabezpieczonej ekspozycji kredytowej,
- 2) w zakresie całości portfela ekspozycji kredytowych lub w stosunku do rodzajów ekspozycji kredytowych.

W zakresie pojedynczej zabezpieczonej ekspozycji kredytowej Bank monitoruje:

- 1) jakość i wartość przyjmowanych zabezpieczeń przed uruchomieniem kredytu,
- 2) jakość i wartość rynkową zabezpieczeń w trakcie trwania umowy kredytowej,
- 3) wartość zabezpieczenia możliwego do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego,
- 4) wartość wskaźnika LtV,
- 5) terminy umów ubezpieczenia, dopasowanie terminów umów dotyczących zabezpieczeń z terminami umów kredytowych.

Zasady oceny i monitoringu wartości zabezpieczeń, w tym wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie zawarte są w Procedurze wyceny i monitoringu zabezpieczeń w Banku.

W odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych Bank monitoruje:

- 1) sytuację gospodarczą mogącą mieć wpływ na wartość zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zmian cen nieruchomości;
- 2) wskaźniki koncentracji z tytułu jednego rodzaju zabezpieczenia, zgodnie z Zasadami zarządzania ryzykiem koncentracji;
- 3) wskaźniki jakości kredytów, ze szczególnym uwzględnieniem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) przestrzeganie zasad w zakresie tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących;
- 5) wskaźniki pokrycia ekspozycji kredytowych zagrożonych rezerwami i odpisami aktualizującymi;
- 6) efekty działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych;
- 7) przestrzeganie wewnętrznych regulacji przez pracowników kredytowych w ramach sprawowania kontroli wewnętrznej.

Bank w ramach monitorowania ryzyka rezydualnego, raz w roku dokonuje przeglądu skuteczności procesu oceny wartości zabezpieczeń, w tym procesu oceny wartości nieruchomości i na tej podstawie dokonuje weryfikacji zapisów Procedury wyceny i monitoringu zabezpieczeń.

Raport określający stopień narażenia Banku na ryzyko rezydualne opiera się na analizie efektywności procesu odzyskiwania należności Banku za pomocą podstawowych zabezpieczeń na podstawie danych za okres ostatnich 5 lat.

W przypadku wzrostu ryzyka wynikającego z mniejszej niż zakładano skuteczności procesu odzyskiwania należności Banku za pomocą zabezpieczeń, Zarząd może podjąć następujące działania:

- 1) Opracowanie wytycznych dla pracowników kredytowych w zakresie zwiększenia wymagań w zakresie przyjmowanych zabezpieczeń,
- 2) Zaostrzenie wymagań odnośnie przyjmowanych zabezpieczeń, takich jak zwiększenie wartości przyjmowanych zabezpieczeń w stosunku do udzielanych kredytów, zwiększenie wskaźników korygujących wartość zabezpieczeń,
- 3) Ograniczenie akcji kredytowej w całym Banku lub w poszczególnych jednostkach organizacyjnych,
- 4) Zmiana limitów koncentracji przyjmowanych zabezpieczeń,
- 5) Zwiększenie wymagań odnośnie monitoringu zabezpieczeń,
- 6) Zmiana kompetencji decyzyjnych, obowiązujących w Banku,
- 7) Zwiększenie częstotliwości raportowania ryzyka rezydualnego,

- 8) Szkolenia dla pracowników kredytowych,
- 9) Zwiększenie częstotliwości kontroli w obszarach objętych ryzykiem rezydualnym.

10. Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem.
Zarząd oświadcza, że zarządzanie ryzykiem jest dostosowane do skali i profilu prowadzonej działalności Banku i jest na adekwatnym poziomie.

11. Ogólny profil ryzyka dostosowany jest do skali i profilu działalności banku i jest zbieżny ze strategią działania.

Podstawowe wskaźniki charakteryzujące ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (na podstawie założeń do planu na 2019 r.)

	Wykonanie 31.12.2019r.	Plan 31.12.2019r.
Suma bilansowa	468 786	435 023
Kredyty ogółem	215 873	200 105
Lokaty międzybankowe	180 624	158 000
Minimum depozytowe	16 760	16 760
Papiery wartościowe	7 438	5.338
Depozyty ogółem	400 685	367 705
Depozyty bieżące	218 268	207 205
Depozyty terminowe	182 417	160 500
Przychody	17 415	16.132
Koszty	13 097	12 066
Zysk brutto	4 317,5	4 066,3
Zysk netto	3 344,4	3.131,1
Wynik z tytułu odsetek	10 699,5	10 066,3
Łączne Kapitały	52 962,8	52 986,8
Kapitał udziałowy	104,4	104,4
Kapitał podstawowy TIER 1 (CET1)	50 963,5	51 030,5
Kapitał TIER 1	50 963,5	51 030,5
Kapitał TIER 2	1 999	1 956
Współczynnik kapitału podstawowego TIER 1 nie mniej niż 4,5%	27,72%	28,28%
Współczynnik kapitału TIER 1 nie mniej niż 6,0%	27,72%	28,28%
Łączny współczynnik kapitałowy	28,80 %	29,37%

Projekcja podstawowych wskaźników akceptowalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka:

	Wykonanie 31.12.2019r.	Plan 31.12.2019r.
Ryzyko kredytowe:		
Udział kredytów w sumie bilansowej	44,65%	44,53%
Wskaźnik pokrycia kredytów funduszami własnymi	25,30%	27,35%
Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem	2,82%	2,89%
Wskaźnik jakości detalicznych ekspozycji kredytowych	2,88%	≤ 5%
Wskaźnik pokrycia kredytów pow. 3 lat funduszami własnymi oraz połową depozytów stabilnych	90,13%	≤ 100%
Poziom orezerwowania	75,84%	Min. 30%
Ryzyko płynności		
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (M3)	6,81	Min. 1
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4)	1,80	Min. 1
LCR	214%	Min. 80%
NSFR	168%	Min. 100% - określony przez SSO
Ryzyko stopy procentowej		
Wynik z tytułu odsetek	10 699,5	10 066,3
Marża procentowa	2,67%	2,43%
Rozpiętość odsetkowa	2,11%	2,34%
Ryzyko operacyjne:		
Koszty ryzyka operacyjnego nie wyższe niż 1% Funduszy własnych Banku	0,0%	Max. 1%
Ryzyko walutowe		
Skala działalności walutowej jako % aktywów	USD - 1%	Max. 5%
	GBP - 0,27%	Max. 5%
	EUR - 3,45%	Max. 5%
Pozycja całkowita	0,14%	Max. 2%

12. Informacja z zakresu systemu zarządzania :

Organem zarządzającym jest w Banku jest Zarząd, który składa się z czterech członków zarządu, tj.:

- Prezes Zarządu,
- Wiceprezes ds. Handlowych,

Wiceprezes ds. Finansowych.
Członek Zarządu

1. Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada w głosowaniu tajnym z uwzględnieniem indywidualnej oceny kwalifikacji kandydatów na członków oraz członków Zarządu polegającej na ocenie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków oraz dawania rękojmi należytego wykonywania obowiązków. Powołanie Prezesa następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego w trybie przewidzianym w Prawie bankowym. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje Rada. Powołanie i odwołanie pozostałych członków Zarządu może nastąpić na wniosek Prezesa Zarządu.
2. Członkowie Zarządu powinni posiadać kwalifikacje i doświadczenie zawodowe dające rękojmię prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych oraz pozostawać z Bankiem w stosunku pracy związanym z pełnioną funkcją.
3. Pełnienie funkcji w Zarządzie Banku powinno stanowić główny obszar działalności zawodowej członka Zarządu. Spełnienie tego kryterium podlega ocenie Rady w ramach Procedury oceny kwalifikacji członka Zarządu.
4. Rada niezwłocznie po powołaniu Zarządu i po dokonaniu zmiany jego składu przekazuje Komisji Nadzoru Finansowego informację o składzie Zarządu i zmianie jego składu oraz informację o ocenie wiedzy, umiejętności i doświadczenia członków Zarządu, odpowiedniego do pełnionych funkcji i powierzonych im obowiązków oraz dawania rękojmi należytego wykonywania obowiązków. Rada informuje Komisję Nadzoru Finansowego także o zatwierdzeniu i zmianie wewnętrznego podziału kompetencji w Zarządzie Banku.

Rada sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością Banku, w tym sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania.

1. Rada składa się z 9 członków.
2. Do Rady może być wybrany wyłącznie członek Banku, z wyłączeniem członków będących pracownikami Banku.
3. Członkowie Rady Nadzorczej powinni posiadać wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków oraz dawać rękojmię należytego wykonywania obowiązków. Członek Rady powinien wykonywać swoją funkcję w sposób aktywny, wykazując się niezbędnym poziomem zaangażowania w pracę Rady. Pełnienie funkcji w Radzie nie powinno kolidować z innymi obowiązkami zawodowymi, prowadzoną działalnością gospodarczą oraz pełnionymi funkcjami społecznymi.
4. Kadencja Rady trwa 4 lata i upływa z dniem wybrania Rady następnej kadencji.
5. Członkowie Rady są powołani na łączną kadencję.
6. Przed upływem kadencji członek Rady może być odwołany większością 2/3 głosów przez organ, który dokonał wyboru.
7. Członków Rady wybiera Zebranie Przedstawicieli spośród nieograniczonej liczby kandydatów zgłoszonych przez członków Banku.
8. Pierwsze posiedzenie Rady po dokonaniu wyboru członków Rady zwołuje Przewodniczący Zebrania Przedstawicieli w terminie nie przekraczającym 14 dni od dnia dokonania wyboru członków Rady.

W Banku funkcjonuje Komitet Zarządzania Ryzykami. Posiedzenia Komitetu odbywają się w miarę potrzeb.

Informacje na temat ryzyk przekazywane są Zarządowi zgodnie z Procedurą Informacji dla Zarządu w Banku Spółdzielczym w Dzierżoniowie.

III Fundusze własne

1. Fundusze własne Banku obejmują:

- 1) Kapitał Tier I
- 2) Kapitał Tier II

2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:

1) Kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:

- a) wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem przepisów, o których mowa w § 8;
- b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysku netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF;
- c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po podjęciu przez Bank decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy;
- d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
 - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego;
- e) kapitał rezerwowy;
- f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,

2) Pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:

- a) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej
- b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
- c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
- d) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
- e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,
- f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
- g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;
- h) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości bezwzględnej aktywów i zobowiązań wycenionych według wartości godziwej;

3) Kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR,

4) Pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:

- a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
- b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
- c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
- d) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.

3. Kapitał Tier II Banku obejmuje:

- 1) instrumenty kapitałowe, spełniające warunki opisane w art. 63 CRR,
- 2) pożyczki podporządkowane,
- 3) rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem,
- 4) pomniejszenia kapitału Tier II:
 - a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

Zestawienie poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2019 roku prezentuje tabela stanowiąca załącznik do niniejszej informacji (tj. załącznik nr 1 do Zasad (...)),

Zestawienie poszczególnych instrumentów kapitałowych w tym warunki emisji tych instrumentów prezentuje tabela stanowiąca załącznik do niniejszej informacji (tj. załącznik nr 2 do Zasad (...)).

IV Adekwatność kapitałowa

Bank zarządza poziomem adekwatności kapitałowej poprzez jednoczesne kreowanie wielkości funduszy własnych oraz wpływające na poziom generowanego ryzyka.

Poziom adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynników kapitałowych, podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach miesięcznych, natomiast mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika kapitałowego w okresach kwartalnych; w przypadku, gdy wielkość wymogów kapitałowych lub poziom funduszy własnych będą zagrażać utrzymaniu współczynników kapitałowych lub wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomach określonych w celach strategicznych, częstotliwość analizy poziomu adekwatności kapitałowej zostaje zwiększona.

W celu zapewnienia adekwatności funduszy własnych w relacji do poziomu ponoszonego ryzyka, Zarząd podejmuje działania o charakterze krótko- lub długoterminowym.

Bank wyznacza łączną kwotę ekspozycji na ryzyko przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej.

Bank nie stosuje technik redukcji ryzyka kredytowego.

Bank wyznacza wartość ekspozycji z tytułu pozycji pozabilansowych tylko z tytułu warunkowych zobowiązań pozabilansowych.

Bank nie korzysta z ocen wiarygodności kredytowej uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, z wyjątkiem ocen rządu polskiego niezbędnych dla potrzeb ustalenia wag ryzyka dla ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego, ekspozycji wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych (jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej) oraz ekspozycji wobec instytucji, jak również ocen nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej funduszom gwarantującym spłatę ekspozycji.

Za łączną kwotę ekspozycji na ryzyko przyjmuje się sumę łącznej kwoty ekspozycji na:

- 1) ryzyko kredytowe, wyznaczonej według metody standardowej;
- 2) ryzyko operacyjne, wyznaczonej według metody wskaźnika bazowego;
- 3) ryzyko walutowe, wyznaczonej według metody de minimis.

Bank spełnia następujące wymogi w zakresie funduszy własnych:

- 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I wynosi minimum 4,5%;
- 2) współczynnik kapitału Tier I wynosi minimum 6%;
- 3) łączny współczynnik kapitałowy wynosi minimum 8%.

2. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	134 783
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	665 073
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	11 593
4.	ekspozycje wobec instytucji	0
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 369 895
6.	ekspozycje detaliczne	3 459 198
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	5 787 793
8.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	333 055
9.	ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0
10.	ekspozycje kapitałowe	651 694
11.	inne pozycje	381 896
	RAZEM	12 797 980

3. Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2019 roku. Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Dzierżoniowie”

Wyszczególnienie	Kwota
Ryzyko kredytowe	12 797 980
Ryzyko rynkowe	0
Ryzyko operacyjne	1 914 812
łącznie wartość regulacyjnego wymogu kapitałowego	14 709 792
Redukcja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego	30 165
Ryzyko koncentracji zaangażowań	0
Ryzyko rynkowe	6 290
Ryzyko operacyjne	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	576 985
Ryzyko płynności	0
Ryzyko kapitałowe	0
łącznie wartość dodatkowego wymogu kapitałowego	613 440
Rezerwa na ryzyko ogólne	5 400 000
Wewnętrzne wymogi kapitałowe po uwzględnieniu rezerwy na ryzyko ogólne	15 323 232
łącznie wartość wewnętrznego wymogu kapitałowego	15 323 232
Współczynnik kapitału Tier 1 [%]	27,72%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 [%]	27,72%
łącznie współczynnik kapitałowy [%]	28,80%
łącznie wewnętrzny współczynnik kapitałowy	27,65%

4. Informację dotyczącą bufora antycyklicznego prezentuje załącznik do niniejszej informacji (tj. załącznik nr 3 do Zasad (...)).

V Ryzyko kredytowe

1. Dla wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,00 złotych, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3.000,00 złotych.
2. Daną ekspozycję kredytową uznaje się za zagrożoną jeżeli spełnia zapisy właściwego Rozporządzenia Ministra Finansów dotyczącego klasyfikacji ekspozycji i tworzenia rezerw celowych.

3. Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2003 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 218 poz. 2147 z późniejszymi zmianami) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych/odpisów aktualizujących.
4. Korekty wartości stanowią w wartości ujemnej pomniejszenia aktywów o utworzone rezerwy celowe, uzyskane dyskonta i premie oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
5. Bank w swoich analizach przyjmuje następujący podział na istotne obszary geograficzne:

Bank wycofał limit koncentracji geograficznej
6. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.19 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2018 roku do 31.12.2019 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2019 r. w zł	Średnia kwota w okresie od 31.12.2018 r. do 31.12.2019 r. w zł
1.	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	7 831 896,61	6 356 124,06
2.	Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych	41 567 068,50	41 804 842,12
3.	Ekspozycje wobec sektora publicznego	306 484,53	1 102 025,35
4.	Ekspozycje wobec instytucji	233 275 235,72	220 727 769,86
5.	Ekspozycje niedetaliczne (wobec przedsiębiorstw)	19 199 412,42	18 948 010,07
6.	Ekspozycje detaliczne	64 923 986,71	69 175 227,32
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipoteką	83 544 020,69	72 203 477,66
8.	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3 546 139,67	3 002 261,31
9.	Ekspozycje kapitałowe	8 146 170,77	6 969 283,63
10.	Pozostałe ekspozycje	13 310 914,40	15 445 730,21
	Podsumowanie całkowite	475 651 330,01	455 734 751,58

Bank przyjmuje, iż klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 80% portfela kredytowego wyznaczają istotne klasy ekspozycji. Do istotnych klas ekspozycji kredytowych zaliczane są zatem następujące klasy: Ekspozycje wobec instytucji.

7. Strukturę geograficzną ekspozycji w rozbiciu na obszary ważne pod względem istotnych klas ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawiają poniższe tabele.)Bank wycofał limit koncentracji geograficznej)

Lp.	Istotne obszary geograficzne	Kwota (w zł)
1.	województwo dolnośląskie	475 651 330,01

8. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów lub według typu kontrahenta w rozbiciu na klasy ekspozycji.

- 8.1 Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Banki	232 033 330
	Należności normalne	232 033 330
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	1 338 454
	Należności normalne	1 338 454
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3.	Pomocnicze instytucje finansowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
4.	Instytucje ubezpieczeniowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		233 371 784

8.2 Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w podziale na typ kontrahenta oraz w podziale na branże według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	62.230.789,70
	Należności normalne	61.399.223,42
	Należności pod obserwacją	203.422,60
	Należności zagrożone	628.143,68
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	22.413.488,38
	Należności normalne	22.008.404,13
	Należności pod obserwacją	120.656,02
	Należności zagrożone	284.428,23
4.	Osoby prywatne	57.660.001,96
	Należności normalne	55.349.251,25
	Należności pod obserwacją	1.584.073,15
	Należności zagrożone	726.677,56
5.	Rolnicy indywidualni	32.298.826,49
	Należności normalne	32.295.344,86
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	3.481,63
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	7.767.045,84
	Należności normalne	7.767.045,84
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
	Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		182.370.152,37

8.3 Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	41.873.553,03
Należności pod obserwacją	
Należności zagrożone	
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	41.873.553,03

8.4 Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela

Lp.	Branże	Wartość w zł
1.	Rolnictwo	33.660.452,83
	Należności normalne	33.656.971,20
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	3.481,63
2.	Rybołówstwo i rybactwo	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Produkcja artykułów spożywczych	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
4.	Działy specjalne produkcji rolnej	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
5.	Produkcja poza artykułami spożywczymi	19.706.774,65
	Należności normalne	19.130.450,28
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	576.324,37

RAZEM	56 318 373	140 005 921	37 047 490						
--------------	-----------------------	------------------------	-----------------------	--	--	--	--	--	--

10. Strukturę należności zagrożonych w rozbiciu na istotne klasy ekspozycji kredytowych według stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawiają poniższe tabele.

Lp.	<i>np. Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców</i>	Wartości w zł
1.	Należności normalne	220 692 822,53
	Kredyty w rachunku bieżącym	29 323 854,23
	Pozostałe kredyty i inne	191 368 968,30
	Kredyty przeterminowane	8 837 282,42
	Rezerwy celowe/odpisy	0,00
	Korekta wartości	2 355 910,04
	Odsetki	292 673,53
2.	Należności pod obserwacją	
	Kredyty pod obserwacją	1 908 151,77
	Kredyty przeterminowane	1 613 370,13
	Rezerwy celowe/odpisy	0,00
	Korekta wartości	23 696,88
	Odsetki	14 997,10
3.	Należności zagrożone	
	Kredyty zagrożone	1 642 731,10
	Kredyty przeterminowane	858 963,09
	Rezerwy celowe/odpisy	4 994 929,26
	Korekta wartości	27 259,98
	Odsetki	521 698,51
RAZEM		224 243 705,40

11. Kwoty ekspozycji zagrożonych – przedstawione oddzielnie, w podziale na istotne obszary geograficzne na dzień 31.12.2019 roku zawiera poniższa tabela. (Bank wycofał limit koncentracji geograficznej)

Wyszczególnienie	województwo dolnośląskie
<i>Należności zagrożone</i>	1 642 731,10
<i>Należności przeterminowane</i>	858 963,09
<i>Rezerwy celowe/odpisy</i>	4 994 929,26
<i>Korekta wartości</i>	27 259,98
<i>Należności poniżej standardu</i>	996 709,03
<i>Należności przeterminowane</i>	266 657,27
<i>Rezerwy celowe/odpisy</i>	249 121,44
<i>Korekta wartości</i>	5 896,43
<i>Należności wątpliwe</i>	592 071,11
<i>Należności przeterminowane</i>	592 071,11
<i>Rezerwy celowe/odpisy</i>	593 768,60
<i>Korekta wartości</i>	8 451,20

Należności stracone	53 950,96
Należności przeterminowane	234,71
Rezerwy celowe/odpisy	4 152 039,22
Korekta wartości	12 912,35

12. Zmiana stanu rezerw celowych (w zł)

Kategorie należności	Stan na 31.12.2018	Dotworzenie rezerw	Spisanie należności w ciężar rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2019
Należności poniżej standardu	205 962,31	202 823,33		159 664,20	249 121,44
Należności wątpliwe	684 046,45	59 565,80		149 843,65	593 768,60
Należności stracone	3 701 955,11	934 826,98	61 233,54	423 509,33	4 152 039,22

Zmiana stanu korekt wartości

Kategorie należności	Stan na 31.12.2018	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na 31.12.2019
Należności poniżej standardu	7.276,00	7529,3	1632,87	5.896,43
Należności wątpliwe	13.388,38	13716,65	5265,45	8.451,20
Należności stracone	20.399,98	35045,49	22133,14	12.912,35

13. Zasady tworzenia rezerw celowych zostały omówione w części V niniejszej informacji. Jako formę przyjętych zabezpieczeń Bank może uwzględniać następujące rodzaje zabezpieczeń:

- weksel własny,
- gwarancje i poręczenia,
- zastaw rejestrowy na rzeczy ruchomej,
- przewłaszczenie rzeczy ruchomej,
- zastaw rejestrowy na papierach wartościowych,
- przewłaszczenia papierów wartościowych,
- hipoteka ustanowiona na nieruchomości mieszkalnej,
- pozostałe hipoteki,
- blokada lokaty,
- wpłata określonej kwoty w złotych lub w walucie wymiennej na rachunek Banku zgodnie z wymogami określonymi w art. 102 ustawy Prawo Bankowe,
- inne zabezpieczenia.

Kwotę zabezpieczenia ogranicza się do wysokości aktualnej na dzień analizy wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej.

Na potrzeby obliczania koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia Bank dokonuje podziału według następujących zabezpieczeń:

- 1) zabezpieczenia rzeczywiste:
 - a. weksel;
 - b. zastaw rejestrowy;
 - c. przewłaszczenie;
 - d. blokada środków na rachunku bankowym;
 - e. kaucja;
 - f. hipoteka na nieruchomości mieszkalnej;
 - g. hipoteka pozostała;
- 2) zabezpieczenia nierzeczywiste:
 - a. poręczenie;
 - b. gwarancja;
- 3) inne nie wymienione powyżej zabezpieczenia, jeżeli są jedynymi zabezpieczeniami ekspozycji kredytowej.

W ramach zabezpieczeń nierzeczywistych Bank przeprowadza dodatkowe analizy koncentracji tych zabezpieczeń według dostawcy poręczenia lub gwarancji.

Bank dokonuje podziału ekspozycji na poszczególne rodzaje zabezpieczeń według wartości ekspozycji.

Kwotę przyjętych zabezpieczeń ogranicza się do wysokości, aktualnej na dzień analizy, wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej.

W przypadku zabezpieczeń rzeczywistych, ich wartością jest wartość zabezpieczenia, którymi są aktywa lub kwoty, które w przypadku niewykonania zobowiązania przez klienta lub zaistnienia innych określonych zdarzeń kredytowych związanych z klientem, Bank ma prawo upłynnić, przejąć lub zatrzymać

W przypadku zabezpieczeń nierzeczywistych, ich wartość jest równa aktualnej na dzień analizy, wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej, jeżeli jest to jedyne zabezpieczenie, a ostatnia ocena jego skuteczności przeprowadzona w procesie monitoringu była pozytywna.

Jeżeli ekspozycja kredytowa zabezpieczona jest kilkoma rodzajami zabezpieczeń, to Bank przyjmuje wartość jednego zabezpieczenia, które uznaje za najbardziej skuteczne.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.

W 2019 roku Bank nie korzystał z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych.

VI Ryzyko walutowe

Łączną kwota ekspozycji na ryzyko walutowe jest równa wymogowi w zakresie funduszy własnych dla ryzyka walutowego pomnożonemu przez 12,5.

Wymóg kapitałowy w zakresie funduszy własnych dla ryzyka walutowego oblicza się jako 8% pozycji walutowej całkowitej - jeżeli pozycja walutowa całkowita przewyższa 2% funduszy własnych Banku,

Szczegółowe zasady wyznaczania pozycji walutowej całkowitej określają obowiązujące w Banku „Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Dzierżoniowie”.

Pozycja walutowa na dzień 31.12.2019r. jest otwarta. Całkowita pozycja walutowa osiągnęła poziom 76 092,77 zł. i nie przekracza przyjętego limitu dla maksymalnej całkowitej pozycji walutowej (tj. 6.875.716 zł. – 12,5% funduszy własnych Banku). Bank nie tworzy wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego ponieważ całkowita pozycja walutowanie przemnożona przez 8% nie przekracza 2% funduszy własnych tj. 1.100.114 zł. i wynosi 6.087 zł. Zgodnie z polityką zarządzania środkami walutowymi w Banku, luka niedopasowania jest na bezpiecznym, akceptowalnym poziomie i nie generuje ryzyka rynkowego.

W strukturze walutowej po stronie aktywów przewagę stanowią środki na rachunku, po stronie pasywów przewagę stanowią depozyty bieżące, poza GBP. Stany kasowe utrzymywane są na takim poziomie aby zapewnić sprawną obsługę gotówkową oraz zminimalizować koszty związane z utrzymaniem gotówki.

Bank przyjął następujące limity wewnętrzne:

1. Całkowitej pozycji walutowej w wysokości maksymalnie 2% funduszy własnych;
2. Otwartych indywidualnych pozycji walutowych netto w wysokości maksymalnie:
 - 1) 1,0% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do EUR;
 - 2) 0,5% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do USD;
 - 3) 0,5% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do GBP;
3. Aktywów płynnych (stan gotówki w kasie, środki na rachunkach nostro oraz depozyty jednodniowe) dla każdej waluty oddzielnie, na poziomie równym sumie:
 - 1) 15% środków zgromadzonych przez klientów na rachunkach a`vista i bieżących;
 - 2) 10% środków utrzymywanych przez klientów na rachunkach terminowych.

Indywidualne pozycje walutowe oraz całkowita pozycja walutowa, mieszczą się w wyznaczonych przez bank limitach.

VII Ryzyko operacyjne

Łączną kwotę ekspozycji na ryzyko operacyjne Bank wylicza metodą wskaźnika bazowego. Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne jest równa wymogowi w zakresie funduszy własnych dla ryzyka operacyjnego pomnożonemu przez 12,5. Bank wylicza podstawę do wyznaczenia wymogu kapitałowego, jako średnią arytmetyczną za okres trzech lat, wyników obliczonych jako sumę poniższych pozycji rachunku zysków i strat Banku, ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, przy czym każda pozycja musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym:

- 1) przychody z tytułu odsetek,
- 2) koszty z tytułu odsetek,
- 3) przychody z tytułu prowizji,
- 4) koszty z tytułu prowizji,
- 5) przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o stałej/zmiennej kwocie dochodu,

- 6) wynik operacji finansowych,
- 7) wynik z pozycji wymiany,
- 8) pozostałe przychody operacyjne.

Wynik, o którym mowa powyżej:

- 1) może uwzględniać koszty z tytułu opłat za usługi outsourcingowe określone w art. 6a ustawy Prawo bankowe, dostarczone przez podmiot, który jest w stosunku do Banku podmiotem dominującym lub zależnym albo podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotem podlegającym nadzorowi właściwych władz lub nadzorowi równoważnemu na podstawie odrębnych przepisów,
- 2) nie uwzględnia:
 - a) salda utworzonych i rozwiązanych rezerw celowych,
 - b) kosztów operacyjnych, w tym kosztów z tytułu opłat za usługi na rzecz Banku, z zastrzeżeniem pkt. 1,
 - c) zrealizowanych zysków i strat ze sprzedaży pozycji z portfela instrumentów dostępnych do sprzedaży,
 - d) przychodów z tytułu zdarzeń nadzwyczajnych lub występujących nieregularnie,
 - e) przychodów z tytułu odszkodowań uzyskanych z tytułu ubezpieczenia,
 - f) przychodów z tytułu dywidend otrzymanych od podmiotu, który jest w stosunku do Banku podmiotem dominującym lub zależnym albo podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec Banku, jeśli umożliwi to uniknięcie podwójnego naliczania przychodów wewnątrzgrupowych.

Średnią, o której mowa powyżej oblicza się na koniec roku obrotowego na podstawie wyników z ostatnich trzech, dwunastomiesięcznych okresów. Jeżeli dane finansowe nie zostały zbadane przez biegłego rewidenta, Bank może wykorzystać dane szacunkowe po uzyskaniu opinii z badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta Bank dokonuje niezwłocznie stosownej aktualizacji wyniku. Wyniku za którekolwiek z trzech lat obrotowych, jeżeli jest ujemny lub równy zero, nie uwzględnia się w obliczeniach średniej arytmetycznej. Podstawę oblicza się jako iloraz sumy dodatnich wartości wyników oraz liczby lat z dodatnimi wartościami wyników.

Poniższe zestawienie przedstawia informację o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w roku 2019r. w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia oraz o tym, jakie działania mitygujące w związku z tym zostały podjęte przez Bank w celu uniknięcia ich w przyszłości.

Lp.	Rodzaj zdarzeń	Kategoria zdarzeń	Suma strat brutto (w zł)	Podjęte działania mitygujące
1.	Oszustwa wewnętrzne	1. Działania nieuprawnione	0	
		1. Kradzież i oszustwo	0	
2.	Oszustwa zewnętrzne	1. Kradzież i oszustwo	0	
		2. Bezpieczeństwo systemów	0	

3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1. Stosunki pracownicze	0	
		2. Bezpieczeństwo środowiska pracy	0	
		3. Podziały i dyskryminacja	0	
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1. Obsługa Klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	0	
		2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0	
		3. Wady produktów	0	
		4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0	
		5. Usługi doradcze	0	
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	465	Ubezpieczenie mienia Banku
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	200	Zgłoszono błąd systemu do SGB Banku S.A.
7.	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	0	
		2. Monitorowanie i sprawozdawczość	0	
		3. Napływ dokumentacja Klientów	0	
		4. Zarządzanie rachunkami klientów	0	
		5. Kontrahenci niebędący klientami (np. izby rozliczeniowe)	0	
		6. Sprzedawcy i dostawcy	0	

Poniższe zestawienie zawiera informacje o najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w minionym roku.

Nie wystąpiły na tyle poważne zdarzenia aby ich prezentacja była konieczna.

VIII Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

W 2019 roku nie wystąpiły pozycje nie uwzględnione w portfelu handlowym

Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2019 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł	Wartość rynkowa w zł	Wartość godziwa w zł
1.	Bankowe Papiery Wartościowe	7 438 000,00zł	7 438 000,00zł	7 438 000,00zł
	RAZEM	7 438 000,00zł	7 438 000,00zł	7 438 000,00zł

IX Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

Pomiar ryzyka stopy procentowej oparty jest na następujących założeniach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) do oceny tego ryzyka Bank wykorzystuje również inne dodatkowe metody, np. badania symulacyjne zmian w przychodach odsetkowych, zmian w kosztach odsetkowych i w konsekwencji zmian w wyniku odsetkowym,
- 3) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku.

Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami w poszczególnych przedziałach czasowych uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.

Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku. Narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych terminach.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:

- 1) co miesiąc Zarządowi Banku oraz Członkom Komitetu Zarządzania Ryzykami,
- 2) co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:

- 1) lukę przeszacowania;
- 2) metodę wyniku odsetkowego;
- 3) metodę zaktualizowanej wartości ekonomicznej;
- 4) analizę wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Luka przeszacowania

Luka przeszacowania to różnica pomiędzy kwotą aktywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej, a kwotą pasywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej w danym przedziale czasowym (przedziale przeszacowania).

Wyszczególnienie		Razem	Przedziały przeszacowania							
			a'vista	od 1 do 30 dni	pow. 1 m-ca do 3 m-cy	pow. 3 m-cy do 6 m-cy	pow. 6 m-cy do 12 m-cy	pow. 1 roku do 2 lat	pow. 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
RAZEM	Aktywa	433 305 172	174 935 733	161 605 044	71 513 714	6 518 785	826 755	2 051 965	9 830 259	6 022 918
	Pasywa	236 583 618	26 107 379	13 119 949	162 241 550	34 364 973	749 767	0	0	0
	Luka	196 721 554	148 828 354	148 485 095	-90 727 836	-27 846 189	76 988	2 051 965	9 830 259	6 022 918
	Wskaźnik luki		0,34	0,34	-0,21	-0,06	0,00	0,00	0,02	0,01

W Banku odnotowuje się dodatnią lukę przeszacowania, tj. wyższy poziom aktywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych niż pasywów. Wg wielu autorów publikacji naukowych luka dodatnia przy wzroście oprocentowania jest dla Banku korzystna, ponieważ w wyniku wzrostu stóp procentowych Bank osiągnie wyższy wynik odsetkowy. Natomiast przy spadku oprocentowania Bank uzyska niższy wynik odsetkowy.

W obecnej sytuacji, gdy stopy procentowe od kilku miesięcy są stabilne, luka odsetkowa nie ma wpływu na zmianę zaplanowanego wyniku odsetkowego.

Metoda wyniku odsetkowego

Podstawą do zastosowania metody wyniku odsetkowego/symulacji zmian wyniku odsetkowego jest luka przeszacowania. Metoda wyniku odsetkowego pozwala na oszacowanie zmian w wyniku odsetkowym dla pozycji o terminach przeszacowania do 12 miesięcy.

Ryzyko przeszacowania

Bank dokonał pomiaru ryzyka przeszacowania przy założeniu zmiany stóp procentowych wszystkich aktywów i pasywów w każdym przedziale przeszacowania o (+/-) 100p.b. (+/-)50 p.b., (+/-)25 p.b. oraz przy założeniu, że struktura bilansu i terminów przeszacowania na datę analizy nie zmieni się w przyszłości.

Zmiana oprocentowania	Zmiana wyniku odsetkowego	% funduszy własnych	% wyniku odsetkowego (annualizowanego)
1,00%	1 968 240	3,7%	20,7%
0,50%	984 120	1,9%	10,4%
0,25%	492 060	0,9%	5,2%
-0,25%	-492 060	-0,9%	-5,2%

-0,50%	-1 024 196	-1,9%	-10,8%
-1,00%	-2 136 795	-4,0%	-22,5%

Przy spadku oprocentowania o 1 p. p., wynik odsetkowy spadnie o 2.137 tys. zł. Osiągnięty zysk netto na dzień 31.12.2019r. wyniósł 3.442 tys. zł. Przy spadku oprocentowania o 1% Bank osiągnie zysk na poziomie 1.305 tys. zł., tj. o 1.826 tys. zł. mniej niż zaplanowano na 2019r. (planowany zysk netto 3.131 tys. zł.).

Ryzyko bazowe

Bank mierzy ryzyko bazowe w oparciu o metodę wyniku odsetkowego uwzględniając niedoskonałe powiązanie zmian stóp referencyjnych. Miarą niedoskonałości zmian stóp referencyjnych jest współczynnik korelacji. Do pomiaru ryzyka bazowego zakłada się, że skala zmiany stopy procentowej wynosi:

- 1) (+/-) 100p.b., (+/-)50 p.b., (+/-)25 p.b., w przypadku pozycji, których oprocentowanie uzależnione jest od stopy redyskonta weksli NBP ;
- 2) (+/-) 100p.b., (+/-)50 p.b., (+/-)25 p.b., pomnożoną przez współczynnik korelacji zmian pomiędzy stopą redyskonta weksli NBP a stawką WIBOR 1M, w przypadku pozycji, których oprocentowanie uzależnione jest od stawek WIBID / WIBOR;
- 3) (+/-) 100p.b., (+/-)50 p.b., (+/-)25 p.b., pomnożoną przez współczynnik korelacji zmian pomiędzy stopą redyskonta weksli NBP a średnioważonym oprocentowaniem kredytów, których oprocentowanie zmienia się w zależności od stawek Banku; w przypadku pozycji aktywnych zależnych od stopy Banku;
- 4) (+/-) 100p.b., (+/-)50 p.b., (+/-)25 p.b., pomnożoną przez współczynnik korelacji zmian pomiędzy stopą redyskonta weksli w NBP a średnioważonym oprocentowaniem depozytów; w przypadku pozycji pasywnych zależnych od stopy Banku.

Poziom ryzyka stopy procentowej, wynikający tylko z ryzyka bazowego wyznaczany jest jako różnica pomiędzy wynikiem pomiaru poziomu ryzyka, dokonany w oparciu o metodę wyniku odsetkowego z uwzględnieniem zmian stóp procentowych na poziomie, opisanym powyżej, a wynikiem pomiaru ryzyka stopy procentowej, przy założeniu zmiany stóp procentowych wszystkich aktywów i pasywów w każdym przedziale przeszacowania o (+/-) 100p.b. (+/-)50 p.b., (+/-)25 p.b.

Zmiana oprocentowania	Zmiana wyniku odsetkowego	% funduszy własnych	% wyniku odsetkowego (annualizowanego)
1,00%	135 778	0,3%	1,4%
0,50%	67 889	0,1%	0,7%
0,25%	33 945	0,1%	0,4%
-0,25%	-33 945	-0,1%	-0,4%
-0,50%	-50 551	-0,1%	-0,5%
-1,00%	13 128	0,0%	0,1%

Przy spadku stóp procentowych o 1 p. p. wynik odsetkowy wzrośnie o 13 tys. zł. Ryzyko przeszacowania i bazowe łącznie przy spadku oprocentowania o 1 p.p. obniży wynik odsetkowy o 2.124 tys. zł. Bank osiągnie zysk netto na poziomie 1.318 tys. zł., tj. 1.813 tys. mniej niż zaplanowano.

Metoda zaktualizowanej wartości ekonomicznej Banku

Wartość ekonomiczna Banku jest wyliczana jako zaktualizowana wartość aktyw i pasyw, tj. wartość uwzględniająca przepływy aktyw i pasyw oraz zmiany stóp procentowych. Zaktualizowana wartość ekonomiczna Banku jest podstawą do wyceny portfeli w wartości godziwej (MSR). Efekt zmiany ekonomicznej Banku znajduje odbicie w zmianie bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału.

Niekorzystna zmiana bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału sygnalizuje przyszłe problemy jakie mogą dotknąć wynik finansowy i kapitał. Zmiany w bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału mogą mieć wpływ na płynność aktyw. Zachwianie płynności może wygenerować nadmiernie wysoki wymuszony koszt wynikający ze sprzedaży aktyw.

Zmiana krzywej zerokuponowej	Wartość ekonomiczna Banku	Zmiana wartości ekonomicznej Banku	Wpływ zmiany stóp proc. o +/- 200 pb na wartość ekonomiczną	% FW
brak zmian	197 977 812	-	-1 077 679	-2,03%
+ 200 pb	196 900 133	-1 077 679		
- 200 pb	197 977 812	0		

Wartość ekonomiczna powyżej 1 roku wg danych na dzień 31.12.2019r. ulegnie zmianie na poziomie 2,03% funduszy własnych Banku. Zmiana wartości bilansowej zaktualizowanego kapitału jest na akceptowalnym poziomie. Limit w tym zakresie został zachowany (5%).

X Zmienne składniki wynagrodzeń osób zajmujących w Banku stanowiska kierownicze.

Do stanowisk istotnych, zajmowanych przez osoby, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz w Rozporządzenia 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku zaliczono:

- a) Członków Rady Nadzorczej- tj. członków organu pełniącego funkcję nadzorczą, który zatwierdza akceptowalny poziom ryzyka Banku, z zastrzeżeniem pkt 2.
- b) Członków Zarządu tj. członków organu pełniącego funkcję zarządzania wpływającymi na profil ryzyka Banku, którzy stanowią kadrę kierowniczą wyższego szczebla odpowiedzialną m.in. za kwestie prawne, finanse, zasoby ludzkie, politykę wynagrodzeń, technologie informacyjne, analizę ekonomiczną.

Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie, bez podziału na stałe i zmienne składniki, którego wysokość określona jest przez Zebranie Przedstawicieli i na zasadzie § 25 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów zostają wyłączeni z uregulowań Polityki wynagradzania.

1. Wysokość i zasady wynagrodzenia stałego i zmiennego dla Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

2. Członkowie Zarządu otrzymują stałe składniki wynagrodzenia, zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją, określone w Regulaminie Wynagradzania Zarządu.
3. Członkowie Zarządu mogą otrzymać zmienne składniki wynagrodzenia, zależne od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka Banku wyników, w postaci premii rocznej po spełnieniu wymogów określonych w Zasadach przyznawania i wypłacania zmiennego składnika wynagradzania Zarządu.
4. Stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100%, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia.
5. Ocena wyników odbywa się za trzy lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku,
6. Łączna kwota wypłaconej premii rocznej Członkom Zarządu za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni zwiększania funduszy własnych Banku.
7. Stosując zasadę proporcjonalności premia roczna po przyznaniu wypłacana jest w całości.
8. Bank ogranicza ryzyko kosztów związanych z wypłatą premii rocznej poprzez uwzględnienie w rocznych planach finansowych, w globalnej wartości funduszu płac.
9. Kryteria oceny członków Zarządu
 - a) Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza.
 - b) Oceny, Rada Nadzorcza dokonuje najpóźniej do końca drugiego kwartału roku następującego po okresie oceny.
 - c) Przy ocenie Rada Nadzorcza uwzględnia zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto.
10. Podstawę przyznania i wypłaty zmiennego składnika wynagrodzenia zwanego dalej premią roczną stanowi ocena wyników finansowych Banku za okres trzech lat obejmujący rok miniony oraz dwa lata poprzedzające.
11. Ocena obejmuje:
 - a) indywidualne efekty pracy członka Zarządu, w tym efekty pracy nadzorowanego pionu,
 - b) sytuację finansową Banku jako całości i jego wyniki.
12. Przy ocenie efektów pracy członków Zarządu bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe.
13. Ocena dokonywana jest za okres roku kalendarzowego w formie Uchwały odrębnej dla każdego członka Zarządu.
14. Warunkiem pozytywnej oceny kryteriów niefinansowych jest:
 - a) realizacja założeń przyjętych w strategii na dany okres (kierunków działania),
 - b) pozytywna ocena realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną (kwartalną),
 - c) pozytywna ocena odpowiedniości członka Zarządu i kolegalnej Zarządu,

- d) udzielenie przez Zebranie Przedstawicieli absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy dla członka Zarządu.
- e) fakt, że nie wpłynęła na członka Zarządu żadna istotna i uzasadniona skarga, podmiot kontroli zewnętrznej (Spółdzielczy System Ochrony SGB, KNF) nie wykazał rażących uchybień w nadzorowanym obszarze, a ocena BION z nadzorowanych obszarów nie jest niższa niż 3.
15. Członek Zarządu otrzyma pozytywną ocenę kryteriów finansowych, jeżeli w Banku:
- współczynnik kapitałowy utrzymany będzie co najmniej na poziomie wymaganym przez System Ochrony SGB,
 - wypracowany zysk netto Banku osiągnie poziom co najmniej 90% planowanego,
 - wskaźnik płynności LCR osiągnie co najmniej minimalną wymaganą prawem wartość,
 - wskaźnik jakości portfela kredytowego będzie na poziomie nie wyższym niż średnia wartość w sektorze banków spółdzielczych,
16. Zasady wypłaty premii rocznej
- Premia roczna przyznawana i wypłacana jest pod warunkiem równoczesnego spełnienia w/w kryteriów.
 - Premia roczna stanowi wysokość jednomiesięcznego, ustalanego jako średnia za oceniany rok wynagrodzenia członka Zarządu Banku.
 - W sytuacji, gdy wypracowany zysk netto Banku osiągnie poziom co najmniej 110 % planowanego i wyżej, premia roczna określona w ust. b podniesiona zostanie o 50%.
 - Premia roczna wypłacana jest niezwłocznie po podjęciu uchwały przez Radę Nadzorczą Banku.
 - Ustanie stosunku pracy członka Zarządu Banku w okresie oceny nie powoduje pozbawienia go prawa do części premii rocznej. W takiej sytuacji, ocena pracy członka Zarządu Banku pod kątem wypłaty części premii rocznej, obejmuje okres pełnienia funkcji członka Zarządu Banku oraz konsekwencje podjętych w tym okresie decyzji.
17. W sytuacji, gdy Bank objęty został programem naprawczym w rozumieniu przepisów Prawa bankowego, jest w likwidacji lub ogłoszono upadłość Banku oraz w przypadku negatywnej oceny efektów pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza może zmniejszyć lub nie przyznać premii rocznej.
18. W Banku nie stosuje się podziału na linie biznesowe.
19. W roku 2019. poziom wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku kształtował się następująco:

1	Osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku	Członkowie Zarządu
2	Wartość wynagrodzeń za rok obrotowy z podziałem na wynagrodzenie stałe i zmienne oraz liczbę osób je otrzymujących	Wynagrodzenie w części stałej wypłacone czterem członkom Zarządu w wysokości 1.024.226,73zł. Wynagrodzenie w części zmiennej wypłacone trzem członkom Zarządu w wysokości 88.388,40zł.
3	Wartość i formy wynagrodzenia zmiennego z podziałem na wynagrodzenie płatne w gotówce oraz instrumentach finansowych o których mowa w przedmiotowej uchwale	

	KNF	
4	Wartość wynagrodzeń z odroczonej wypłatą z podziałem na część już przyznaną i jeszcze nie przyznaną,	
5	Wartość wynagrodzeń z odroczonej wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami,	
6	Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym, liczbę osób otrzymujących takie płatności oraz najwyższą taką płatność na rzecz jednej osoby.	
7	Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych.	

XI Ryzyko płynności i pozycji płynnościowej

Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz komitetów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności opisane zostały w części II pkt. 6 pod tytułem „Ryzyko płynności”.

Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Celem banku jest pozyskiwanie środków uznawanych przez bank za stabilne źródło finansowania o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych i samorządowych.

Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, by właściwie zarządzać płynnością płatniczą przy jednoczesnym ograniczaniu uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.

Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe i funkcje zarządzania płynnością są w pełni scentralizowane.

Zasady funkcjonowania w ramach zrzeczenia

Bank Spółdzielczy w Dzierżoniowie, zwany dalej BS, jest zrzeczony w Zrzeczeniu SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB (SSO).

Bank Zrzeszający realizuje na rzecz Banku Spółdzielczego następujące zadania:

- 1) prowadzi rozliczenia pieniężne BS;
- 2) zabezpiecza BS przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych;
- 3) zabezpiecza płynność śróddzienną dla BS;
- 4) prowadzi rachunki bieżące BS;
- 5) udziela kredytów w rachunku bieżącym BS zgodnie z regulacjami Banku Zrzeszającego;
- 6) udziela kredytów rewalingowych BS zgodnie z regulacjami Banku Zrzeszającego;
- 7) gromadzi nadwyżki środków BS;
- 8) prowadzi rachunek minimum depozytowego dla BS;
- 9) utrzymuje aktywa płynne stanowiące pokrycie środków Minimum Depozytowego;

- 10) wyznacza i utrzymuje zagregowany wymóg pokrycia płynności (LCR);
- 11) pośredniczy w zakupie przez BS papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez SSO;
- 12) przeprowadza „zagregowane” testy warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności;
- 13) wspiera BS w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Spółdzielczy System Ochrony SGB (SSO) realizuje następujące zadania:

- 1) udziela pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony;
- 2) wyznacza minimalny zasób aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego);
- 3) ustala limity ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitoruje poziom płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej;
- 5) prowadzi wymianę informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami;
- 6) opracowuje procedury wzorcowe dotyczące zarządzania ryzykiem płynności.

W swojej strategii finansowania BS zakłada, że głównym źródłem finansowania ich są depozyty podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych oraz samorządowych.

BS jest zobowiązany posiadać plany pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

W przypadku występowania w BS, niewystarczającej ilości środków pochodzących z depozytów, Bank Zrzeszający może dostarczyć mu finansowania w ramach posiadanych możliwości.

BS nie pozyskuje finansowania od innych Banków Spółdzielczych.

Nadwyżki środków BS, niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez BS na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

BS zobowiązany jest do utrzymywania odpowiedniego poziomu środków na Rachunku Minimum Depozytowego.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności

Lp	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki	Nazwa części składowej nadwyżki	Wartość części składowej nadwyżki
1	Norma krótkoterminowa ponad minimum			
	M1 Luka płynności krótkoterminowej	Nie dotyczy		
2	Norma długoterminowa			

	ponad minimum			
	M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	Nie dotyczy		
3	Norma długoterminowa ponad minimum			
	M3 współczynnik pokrycia aktywów niepiętnnych funduszami własnymi	5,81	iloraz funduszy własnych pomniejszonych o łączną wartość wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta do aktywów niepiętnnych	
4	Norma długoterminowa ponad minimum			
	M4 współczynnik pokrycia aktywów niepiętnnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi	0,80	iloraz sumy funduszy własnych pomniejszonych o łączną wartość wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta i środków obcych stabilnych do sumy aktywów niepiętnnych i o ograniczonej płynności.	
5	LCR ponad minimum			
	LCR ponad minimum	134%	wyrażony w procentach iloraz aktywów płynnych i odpływów płynności pomniejszonych o przyptywy płynności	

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR

Lp	Nazwa	Wielkość	Limit wynikające z przepisów
1	Norma krótkoterminowa	Nie dotyczy	
2	Norma długoterminowa	M3 – 6,81 M4 – 1,80 NSFR – 168%	1 1 100%
3	Wskaźnik LCR	214%	80%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności

Lp	Przedział płynności	Luka bilansowa prosta	Luka bilansowa skumulowana	Luka prosta (z pozabilansem)	Luka skumulowana (z pozabilansem)
1	Przedział do 1 miesiąca	200 255	200 255	185 082	185 082
2	Przedział do 3 miesięcy	-4	200 251	-4	185 078
3	Przedział do 6 miesięcy	4 470	204 721	4 470	189 548

Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w zrzeczeniu

Bank reguluje swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez bank zrzeczający i tak:

- po stronie aktywnej - rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością (możliwość wycofania lokaty przed terminem),
- po stronie pasywnej - kredyt w rachunku bieżącym, kredyt rewolwingowy oraz inne kredyty celowe oferowane przez bank zrzeczający,
- system współfinansowania konsorcjalnego z bankiem zrzeczającym,
- pożyczki podporządkowane na zasadach określonych w odrębnych regulacjach,
- transakcje sprzedaży wierzytelności bankowi zrzeczającemu,
- zakup bonów skarbowych za pośrednictwem banku zrzeczającego.

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank.

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- Przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- Nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- Znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- Konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- Istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
- Ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym,
- Brak wypełniania wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo braku konieczności ich spełnienia na poziomie indywidualnym),
- Wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- Wadliwy stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- Niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych.

Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji samorządowych.

Bank nie będzie wykonywał operacji w walutach obcych niewymienialnych oraz będzie dążył do pełnego zrównoważenia aktywów i pasywów w walutach wymienialnych.

Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:

- Stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- Lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- Przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- Utrzymywanie Minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- Określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,

- systematyczne przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności.

baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;

depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;

płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;

płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;

płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;

płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;

płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;

bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;

aktywa płynne – suma aktywów nieobciążonych; niniejsza definicja nie dotyczy pojęcia „aktywa płynne” używanego na potrzeby wyznaczania wskaźnika LCR;

depozyty elektroniczne – depozyty (terminowe lub bieżące), które mogą zostać wycofane również poza placówką Banku (przez kanały internetowe lub mobilne) – oznacza to, że klient nie musi pójść do placówki żeby wycofać depozyt z banku;

termin płatności – termin zapadalności lub wymagalności liczony od dnia, na który sporządzane jest zestawienie terminów płatności wynikających z umowy;

nadzorcze miary płynności – wskaźniki płynności i limity określone w uchwale KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności;

wskaźnik LCR / wymóg dotyczący pokrycia płynności – wskaźnik płynności krótkoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR;

wskaźnik NSFR / wymóg dotyczący stabilnego finansowania netto – wskaźnik płynności długoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR;

tolerancja ryzyka płynności – poziom ryzyka jakie zamierza ponosić Bank; Bank określa tolerancję ryzyka płynności w ramach obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem.

Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą.

Zagospodarowywanie nadwyżek środków mające na celu utrzymanie płynności banku, dotyczą w szczególności:

- 1) zarządzaniem stanem gotówki w kasach i skarbcu, w tym:
 - a. ustalanie stanu gotówki pozostającej w dyspozycji Banku (kasy, skarbiec);
 - b. ustalania sumy odprowadzeń i zasileń gotówkowych.
- 2) zarządzanie stanem środków na rachunku bieżącym Banku, w tym:

- a. podjęcie decyzji o zagospodarowaniu lub uzupełnieniu niedoboru środków, której należy dokonać przed zakończeniem dnia operacyjnego;
- b. odpowiednie zaplanowanie salda zamknięcia dnia operacyjnego, tak aby Bank nie ponosił nieuzasadnionych kosztów.

Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych.

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w planowaniu awaryjnym, wyznaczaniu poziomu limitów oraz procesie szacowania kapitału wewnętrznego

Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Zgodnie ze znowelizowanymi zapisami Rekomendacji P plany awaryjne zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

Polityka utrzymania rezerwy płynności.

Bank działając jako instytucja społecznego zaufania, jest przygotowany do przezwycięzenia każdej z możliwych przyczyn powstania ryzyka utraty płynności.

Płynność finansowa jest podstawowym wyznacznikiem bezpieczeństwa Banku, mającym bezpośredni wpływ na wiarygodność i renomę całej instytucji.

Wszelkie procedury, przewidywane działania awaryjne, są szczegółowo ustalone jeszcze przed faktycznym wystąpieniem ryzyka utraty płynności.

Plany awaryjne opracowane zostały na wypadek, gdyby rozwiązania normalnie stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się bezskuteczne.

Szybkość i trafność podejmowanych działań w sytuacji zagrożenia płynności Banku jest podstawowym czynnikiem zapobiegania problemom w utrzymaniu płynności.

Sytuacja zagrożenia płynności wymusza decyzje sprzedaży aktywów nieobciążonych, które w normalnych warunkach, ze względu na mniejszą rentowność lub stratę w wyniku sprzedaży na rynku wtórnym, nie byłyby do zaakceptowania.

O wystąpieniu sytuacji awaryjnej Banku niezwłocznie informowana jest Spółdzielnia.

Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeczenia.

Środki z których Bank może skorzystać odnośnie transferu płynności w ramach zrzeczenia zostały wymienione wyżej w Dodatkowych zabezpieczeniach płynności funkcjonujących w zrzeczeniu.

Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności.

W zakresie ryzyka płynności sporządzane są

- 1) Dla Zarządu:
 - a) Ocena ryzyka płynności wraz ze stosownymi wnioskami w formie raportu – miesięcznie,
 - b) Pogłębiona analiza płynności długoterminowej w przypadku znaczącego zaangażowania Banku w finansowanie rynku nieruchomości – raz w roku,
- 2) Dla Rady:
 - a) Informacja w zakresie poziomu ryzyka płynności oraz informacje dotyczące aktualnego i przewidywanego poziomu płynności ze wskazaniem ewentualnych zagrożeń – kwartalnie.

XII Informacja o spełnianiu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe

Członkowie Rady Nadzorczej oraz Zarządu spełniają wymogi określone w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe a w szczególności posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków.

XIII Informacja w zakresie dźwigni finansowej

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego. Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie, wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w aktywach według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

Bank ustala limit wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie minimum 3%. Na dzień 31.12.2019r. wskaźnik dla Banku wynosi 10,71%.

Wskaźnik dźwigni finansowej	2019-12-31
Kapitał Tier 1	50 963 533
Aktywa + zobowiązania pozabilansowe	475 660 364
Dźwignia finansowa	10,71%

XIV Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważone ryzykiem

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

XV System kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony.

Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.

Do przykładowych mechanizmów kontrolnych pierwszej linii obrony należą np.:

- 1) akceptacja „na drugą rękę” (kontrola manualna lub półautomatyczna, weryfikacja bieżąca, niezależna, pozioma),
- 2) weryfikacja umowy kredytowej vs. decyzja kredytowa i dane w systemie przed uruchomieniem środków (kontrola manualna, weryfikacja bieżąca, niezależna, pozioma),
- 3) weryfikacja danych klienta w BIK (kontrola manualna, weryfikacja bieżąca, pozioma).

Na drugą linię obrony składa się:

- 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, tj. Zespół Monitoringu Ryzyka Kredytowego, Restrukturyzacji i Windykacji, Zespół Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych, Główny Księgowy;
- 2) jednostka ds. ryzyka braku zgodności;

Do przykładowych mechanizmów kontrolnych drugiej linii obrony należą np.:

- 1) monitorowanie terminowości obsługi kredytów,
- 2) monitorowanie przestrzegania limitów.

Trzecia linia obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Pierwsza linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.

Druga linia obrony odpowiedzialna jest w szczególności za:

- 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych (np. limitów, wskaźników),
- 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
- 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
- 4) matrycę funkcji kontroli,
- 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
- 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.

Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące w Banku procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku.

Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu.

Mechanizmy kontrolne przyjęte na poziomie wszystkich linii obrony spełniają rolę:

- 1) prewencyjną – zapobieganie nieprawidłowościom (np. zasady kontroli dostępu do systemu, niektóre kontrole automatyczne-aplikacyjne),
- 2) detekcyjną – wykrywanie nieprawidłowości (np. inwentaryzacja, kontrole kasowe, kontrole uruchomień, działania komórek monitorujących ryzyko portfelowe),
- 3) korekcyjną – korygowanie nieprawidłowości (np. automatyczna walidacja pól w systemach).

W Banku stosuje się mechanizmy kontrolne:

- 1) automatyczne (wbudowane w systemy informatyczne, najczęściej wymuszające lub uniemożliwiające pewne działania np. wymuszenie akceptu powyżej pewnego limitu),
- 2) półautomatyczne (np. monitorowanie limitów, wskaźników, weryfikacja danych),
- 3) manualne (np. podział obowiązków, autoryzacja formalna na „drugą rękę”, uzgodnienia danych i inwentaryzacja, weryfikacja i analiza danych).

Wszystkie mechanizmy znajdują odzwierciedlenie w procedurach różnego szczebla – zarówno politykach, jak i procedurach operacyjnych stosowanych przez pracowników niższego szczebla. Tym samym stanowią kluczowy element definiujący pożądane zachowania w ramach pierwszej i drugiej linii obrony. Stosowanie zapisów procedur w praktyce jest monitorowane w ramach testów pionowych i poziomych.

W szczególności Bank stosuje następujące mechanizmy kontrolne:

Lp.	Mechanizm kontrolny	Rodzaj mechanizmu
1.	Podział zadań, powierzenie odpowiednich funkcji (np. ABI, ASI), zakresy czynności i obowiązków, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • kompetencje i odpowiedzialności • upoważnienia i pełnomocnictwa • system zastępstw • sprawowany nadzór przez przełożonego 	Manualny, półautomatyczny
2.	System obiegu informacji i raportowania, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie dostępu do informacji w terminie i zakresie właściwym do wykonywania zadań • raportowanie wykonania zadań do bezpośredniego przełożonego/dla Zarządu/ Rady Nadzorczej • porównywanie osiągniętych wyników z zamierzonymi celami 	Manualny, półautomatyczny
3.	Uzgadniania danych tzw. rekonyliacja i weryfikacja danych, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • okresowe uzgadnianie, takie jak porównywanie dokumentów źródłowych transakcji z zestawieniem sald i obrotów • weryfikacja szczegółowych transakcji i czynności, a także przyjmowanych założeń i wyników metod stosowanych przez Bank do zarządzania ryzykiem 	Manualny, półautomatyczny, automatyczny
4.	Zasad komisyjności „czworga oczu”, akceptacja na drugą rękę”, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • realizowanie czynności przy współudziale co najmniej dwóch osób • komisje inwentaryzacyjne, spisowe • rejestracja i autoryzacja dowodów księgowych lub transakcji 	Manualny, półautomatyczny, automatycznych
5.	System limitów i ograniczeń, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • stosowanie ograniczeń czasowych dla rejestracji operacji, spłaty zobowiązania • monitorowanie wszelkiego rodzaju limitów ostrożnościowych 	Manualny, półautomatyczny,
6.	Mechanizmy dostępu fizycznego (strefy wydzielone, zamki, kody	Automatyczny,

	dostępu, zabezpieczenia przed pożarem, zalaniem) oraz zabezpieczenia teleinformatyczne, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> zakazy i ograniczenia dostępu fizycznego pracowników do pomieszczeń, systemów i danych, internetu nagrywanie rozmów telefonicznych zabezpieczenie gotówki, papierów wartościowych 	półautomatyczny, manualny
7.	Inwentaryzacja i spisy z natury, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> porównywanie zgodności stanu fizycznego/ rzeczywistego zasobów ze stanem zapisów w księgach rachunkowych, rejestrach inwentaryzacja rzeczowych składników majątku dzienne uzgadnianie stanu wartości gotówki 	Manualny półautomatyczny
8.	Tworzenie kopii zapasowych oraz ich testowanie	Automatyczny półautomatyczny
9.	Plany awaryjne, plany ciągłości działania oraz ich testowanie	Manualny, półautomatyczny,

Jednym z mechanizmów kontrolnych jest niezależne monitorowanie (poziome i pionowe). Bank posiada mechanizmy kontrolne (tabela powyżej), a kluczowe z nich niezależnie monitoruje poprzez testy pionowe lub poziome.

Im bardziej kluczowy jest dany mechanizm kontrolny w procesie uznanym za istotny, tym częściej i skuteczniej (na większej próbie) jest przedmiotem monitorowania pionowego.

W ramach przyjętych mechanizmów kontrolnych dla procesów istotnych Bank dokonuje, wyboru kluczowych mechanizmów kontrolnych na podstawie następujących kryteriów:

- 1) zapewnienie realizacji celu systemu kontroli;
- 2) posiadane zasoby kadrowe;
- 3) stopień złożoności procesów istotnych.

Kluczowe mechanizmy kontrolne przypisane są procesem istotnym.

Każdy z kluczowych mechanizmów kontrolnych jest szczegółowo opisany, tj. wskazane jest m.in.:

- 1) kto jest właścicielem procesu istotnego, do którego został mechanizm przypisany,
- 2) kto projektuje mechanizm, a kto odpowiada za jego wdrożenie i funkcjonowanie,
- 3) jakie działania są wykonywane w ramach funkcjonowania mechanizmu kontrolnego, aby zapewnić, że cele tego mechanizmu zostaną osiągnięte,
- 4) kto wykonuje działania kontrolne,
- 5) jaki jest cel realizowanych czynności kontrolnych,

Przy opisie kluczowego mechanizmu kontrolnego określone jest również:

- 1) rodzaj mechanizmu (np. manualny, automatyczny),
- 2) częstotliwość jego stosowania,
- 3) procedura opisująca sposób działania mechanizmu.

Ocena przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych jest dokonywana z odpowiednią częstotliwością w ramach niezależnego monitorowania oraz badania przez trzecią linię obrony.

Bank prowadzi ewidencję kluczowych mechanizmów kontrolnych,

Kadra kierownicza i jednostka ds. ryzyka braku zgodności, w okresach kwartalnych przygotowują sprawozdanie z testowania.

Na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach, jednostka ds. ryzyka braku zgodności sporządza półroczne sprawozdanie o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

Sprawozdanie, przekazywane jest Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do komórki organizacyjnej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Zarządu oraz komórki audytu.

Wykryte w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do Zarządu i Rady Nadzorczej, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do komórki audytu.

Formą niezwłocznego raportowania może być np.: wysłanie wiadomości mailem, powiadomienie osobiste/telefoniczne.

Zgodnie z Umową Systemu Ochrony komórka audytu przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzanych w trakcie audytów wewnętrznych u Uczestników Systemu i w okresach półrocznych przekazuje do Banku.

Bank wykorzystuje ww. informacje w bieżącej pracy, w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia poziomu ryzyka prowadzonej działalności.

XVI Informacja w zakresie aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń

Ujawnienia w zakresie aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń dokonywane są zgodnie z załącznikiem nr 4 i obejmują w szczególności:

- 1) kwotę obciążonych i wolnych od obciążeń aktywów,
- 2) zabezpieczenia otrzymane i ujmowane w pozycjach pozabilansowych,
- 3) informacje o zobowiązaniach powiązanych z aktywami obciążonymi i zobowiązaniami otrzymanymi,
- 4) inne informacje o istotności obciążeń uznane za istotne.

Dzierżoniów, dnia 02.07.2020

Sporządził: T. Oszywa

NACZELNIK WYDZIAŁU
Rachunkowo-Finansowego

Tomasz Oszywa
Tomasz Oszywa

09.01.2020r BANK SPÓŁDZIELCZY
w Dzierżoniowie
ZARZĄD

Rada Nadzorcza zapoznała się z powyższą informacją na posiedzeniu w dniu 11.08.2020r.

Protokół nr 34, 2020

Oszywa

**Ujawnienia dotyczące funduszy własnych
na dzień 31.12.2019.**

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do CRR
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	44 109 751	Art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29,
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	7 500 000	Art. 26 ust. 1 lit. f)
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	51 609 751	
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	- 697 812	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37,
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	51 594	Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a),
29	Kapitał podstawowy Tier I	50 963 533	
Kapitał dodatkowy Tier I: instrumenty			
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0	
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	50 963 533	
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy			
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	1 999 216	Art. 62 lit c) i d)
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	1 999 216	
58	Kapitał Tier II	1 999 216	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	52 962 749	
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	183 872 403	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	27,72%	Art. 92 ust. 2 lit. a),
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	27,72%	Art. 92 ust. 2 lit. b),
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	28,80%	Art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym	10 112 982	Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130, 131, 133
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	4 596 810	
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego		
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	5 516 172	
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym		

68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128
Pułapy stosowane do uwzględniania rezerw w kapitale Tier II			
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	1 999 216	Art. 62
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	5 400 000	Art. 62

**Ujawnienia dotyczące instrumentów kapitałowych
na dzień 31.12.2019.**

1	Emitent	
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	Nie dotyczy
3	Prawo lub prawa właściwe którym podlega instrument	Nie dotyczy
	Ujmowanie w kapitale regulacyjnym	Nie dotyczy
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Nie dotyczy
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Nie dotyczy
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	Nie dotyczy
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Papiery wartościowe
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	Nie dotyczy
9	Wartość nominalna instrumentu	5.938.000,00
9a	Cena emisyjna	5.938.000,00
9b	Cena wykupu	Nie dotyczy
10	Klasyfikacja księgowa	Bankowe Papiery Wartościowe
11	Pierwotna data emisji	13.11.2013; 14.10.2015;27.09.2017;06.05.2019
12	Wieczyste czy terminowe	Terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	21.11.2021; 15.10.2020;27.09.2024;06.05.2029
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	
16	Kolejne terminy wykupu jeżeli dotyczy	
	Kupony/dywidendy	
17	Stała lub zmienna dywidenda/stały lub zmienny kupon	
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	
22	Nieskumulowane czy skumulowane	
23	Zamienne czy niezamienne	
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia powodujące zamianę	

25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	
28	Jeżeli zamienne należy określić rodzaj instrumentu na który można dokonać zamiany	
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu na który dokonuje się zamiany	
30	Odpisy obniżające wartość	
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	
36	Nie zgodne cechy przejściowe	
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	

**Ujawnienia dotyczące bufora antycyklicznego
na dzień 31.12.2019.**

Kwota specyficznego dla Banku bufora antycyklicznego		
1	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	183 872 403
2	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	Nie dotyczy
3	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	Nie dotyczy

Ujawnienia dotyczące aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń
na dzień 31.12.2019.

Formularz A - Aktywa					
		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku			468 785 622	
030	Instrumenty udziałowe			4 221 000	4 221 000
040	Dłużne papiery wartościowe			7 493 084	7 493 084
120	Inne aktywa			457 071 538	
Formularz B - Zabezpieczenia otrzymane					
		<i>Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych</i>		<i>Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia</i>	
		010		040	
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank			440 718 931	
230	Inne zabezpieczenia otrzymane			440 718 931	
Formularz C - Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					
		<i>Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych</i>		<i>Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS</i>	
		010		030	
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych				
Formularz D - Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne					

Ujawnienia w zakresie dźwigni finansowej
na dzień 31.12.2019.

Tabela LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

		Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	
5	Korekta z tytułu transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
EU-6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
7	Inne korekty	
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	

Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	469 197 578
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	697 812
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	469 895 390
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych jeżeli odliczono je od kwoty aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	

7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	
8	(Wylączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4-10)	
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych		
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania) po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429 ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
15	Ekspozycja z tytułu transakcji zawieranych przez pośrednika	
EU-15a	(Wylączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12-15a)	
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	14 923 323
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	8 460 539
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	6 462 784
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		
EU-19a	(Wylączenie z ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013) (bilansowe i pozabilansowe)	
EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013) (bilansowe i pozabilansowe)	
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	50 963 533
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	475 660 364
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	10,71
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	

Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w
--	--

		rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłącznych) w tym:	469 197 578
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	469 197 578
EU-4	Obligacje zabezpieczone	
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	7 717 933
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	41 873 553
EU-7	Institucje	233 275 236
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	80 055 346
EU-9	Ekspozycje detaliczne	62 538 144
EU-10	Przedsiębiorstwa	18 734 141
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3 546 140
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	21 457 085

Tabela LRQua: Pola na tekst o dowolnym formacie do celów ujawniania informacji jakościowych

		Dowolny format
1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	
2	Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	

**Zestawienie zakresu informacji podlegających ujawnieniom
wraz z przypisaniem komórek organizacyjnych
odpowiedzialnych za ich przygotowanie**

Nr	Zagadnienie	Komórka organizacyjna
I	Informacje ogólne informacje o BS informacja o podmiotach zależnych	Stanowisko Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych
II	Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami w tym zasady polityki (strategie, procesy monitorowania skuteczności) stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka	Stanowisko Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych
III	Fundusze własne	Stanowisko Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych
IV	Adekwatność kapitałowa	Stanowisko Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych
V	Ryzyko kredytowe	Stanowisko Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych
VI	Ryzyko kredytowe do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem	Stanowisko Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych
VII	Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym	Stanowisko Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych
VIII	Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego	Stanowisko Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych
IX	Informacje w zakresie polityki zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących w Banku stanowiska kierownicze	Naczelnik Wydziału Rachunkowo-Finansowego
X	Informacje o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego oraz najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w minionym roku	Stanowisko Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych
XI	Informacje w zakresie dźwigni finansowej	Stanowisko Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych
XII	Informacja w zakresie aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń.	Stanowisko Sprawozdawczości i Ryzyk Bankowych
XIII	Informacje w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych	Kierownik Zespołu Monitoring i Windykacji

Ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych

Tabela 1: Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych:

(Ekspozycje restrukturyzowane - zgodnie z definicją zawartą w Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym)
Częstotliwość raportowania: raz w roku.

	a	b	c	d		e	f	g	h
				Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane				
	Wartość bilansowa brutto (w przypadku ekspozycji w bilansie) /kwota nominalna ekspozycji (w przypadku ekspozycji pozabilansowych)		W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości	Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw	Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
1	0	0		0	0	0	0	0	0
2	0	0		0	0	0	0	0	0
3	0	0		0	0	0	0	0	0
4	0	0		0	0	0	0	0	0
5	0	0		0	0	0	0	0	0
6	0	1 160 413		1 160 413	0	0	584 089	0	0

	niefinansowe								
7	Gospodarstwa domowe	49 375	1 307 252		1 307 252	0	578 633	0	
8	Dłużne papiery wartościowe	0	0		0	0	0	0	
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	0	0		0	0	0	0	
10	Łącznie	49 375	2 467 665		2 467 665	0	1 162 722	0	

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

Instrukcja wypełniania

Kolumny:

Wartość bilansowa brutto: wartość bilansowa brutto zgodnie z załącznikiem V część 1 pkt 34 do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014.

W przypadku udzielonych zobowiązań do udzielenia pożyczki należy zgłosić kwotę nominalną w rozumieniu załącznika V część 2 pkt 118 do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014.

34. Wartość bilansowa brutto instrumentów dłużnych ma następujące znaczenie:

a) w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy, niezaliczonych do portfela instrumentów przeznaczonych do obrotu lub instrumentów z przeznaczeniem do obrotu, wartość bilansowa brutto zależy od tego, czy sklasyfikowano je jako obsługiwane bądź nieobsługiwane. W przypadku obsługiwanych instrumentów dłużnych wartość bilansową brutto stanowi wartość godziwa. W przypadku nieobsługiwanych instrumentów dłużnych wartość bilansową brutto stanowi wartość godziwa po ponownym doliczeniu wszelkich skumulowanych ujemnych korekt wartości godziwej ze względu na ryzyko kredytowe, jak określono w części 2 pkt 69 niniejszego załącznika. Do celów określenia wartości bilansowej brutto wycenę instrumentów dłużnych przeprowadza się na poziomie pojedynczych instrumentów finansowych;

b) w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych według kosztu zamortyzowanego lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody wartość bilansowa brutto oznacza wartość bilansową przed korektą o odpis na straty;

c) w przypadku instrumentów dłużnych sklasyfikowanych jako „aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi nieprzeznaczone do obrotu wyceniane metodą ceny nabycia” wartość bilansowa brutto aktywów, które utraciły wartość, jest równa wartości bilansowej przed korektą o indywidualne odpisy z tytułu ryzyka kredytowego. Wartość bilansowa brutto aktywów, które nie utraciły wartości, odpowiada wartości bilansowej przed korektą o ogólne odpisy aktualizujące z tytułu ryzyka kredytowego i ogólne odpisy aktualizujące z tytułu ryzyka bankowego, o ile wpływają one na wartość bilansową;

d) wartość bilansowa brutto instrumentów dłużnych sklasyfikowanych jako „aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi nieprzeznaczone do obrotu wyceniane według wartości godziwej przez kapitały” zależy od tego, czy te aktywa finansowe podlegają wymogom z zakresu utraty wartości. Jeżeli wspomniane aktywa podlegają

wymogom z zakresu utraty wartości, wartość bilansową brutto stanowi wartość bilansowa przed korektą o wszelką skumulowaną utratę wartości, stosując wymogi określone w lit. c) powyżej w odniesieniu do aktywów, które utraciły wartość, oraz aktywów, które nie utraciły wartości, bądź o skumulowaną kwotę korekty wartości godziwej, którą uznano za opis aktualizujący z tytułu utraty wartości. Jeżeli te aktywa finansowe nie podlegają wymogom z zakresu utraty wartości, wartość bilansową brutto tych aktywów finansowych stanowi wartość godziwa w przypadku ekspozycji obsługiwanych, a w przypadku ekspozycji nieobsługiwanych – wartość godziwa po ponownym doliczeniu wszelkich skumulowanych negatywnych korekt wartości godziwej ze względu na ryzyko kredytowe;

e) wartość bilansową brutto instrumentów dłużnych wycenionych według LOCOM (wyceniane według niższej spośród dwóch wartości: kwoty w momencie początkowego ujęcia lub wartości godziwej (tzw. "wycena według ceny nabycia lub wartości rynkowej" lub "LOCOM", w trybie bezwarunkowym lub warunkowym stanowi cena nabycia, jeżeli w okresie sprawozdawczym wyceniano je według ceny nabycia. Jeżeli te instrumenty dłużne wycenia się według wartości rynkowej, wartość bilansową brutto stanowi wartość rynkowa przed korektą o korekty wartości spowodowane ryzykiem kredytowym);

f) w odniesieniu do instrumentów dłużnych zgłaszanych w pozycji „Inne aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi nieprzeznaczone do obrotu” według metod wyceny innych niż LOCOM wartość bilansową brutto stanowi wartość bilansowa przed uwzględnieniem jakichkolwiek korekt wyceny, które kwalifikują się jako utrata wartości;

g) w przypadku aktywów finansowych z przeznaczeniem do obrotu wartość bilansową brutto stanowi wartość godziwa. Jeżeli z ogólnie przyjętych zasad rachunkowości wynika wymóg redukcji wartości w odniesieniu do instrumentów przeznaczonych do obrotu i wycenianych według wartości godziwej, wartość bilansową instrumentów finansowych stanowi wartość godziwa przed wspomnianymi redukcjami wartości.

118. W odniesieniu do udzielonych gwarancji finansowych, zobowiązań do udzielenia pożyczki i innych zobowiązań „Kwota nominalna” oznacza kwotę najlepiej odzwierciedlającą maksymalną ekspozycję instytucji na ryzyko kredytowe, nie uwzględniając żadnych ustanowionych zabezpieczeń lub innych instrumentów wsparcia jakości kredytowej. W szczególności w odniesieniu do udzielonych gwarancji finansowych kwota nominalna oznacza maksymalną kwotę, którą jednostka musiałaby zapłacić w przypadku konieczności wypłaty świadczenia z tytułu gwarancji. W odniesieniu do zobowiązań do udzielenia pożyczki kwota nominalna oznacza niewykorzystaną kwotę, którą instytucja zobowiązała się pożyczyć. Kwoty nominalne są to wartości ekspozycji przed zastosowaniem współczynników konwersji i technik ograniczania ryzyka kredytowego.

Wartość bilansowa brutto związana z ekspozycjami dotkniętymi utratą wartości to wielkość z pomniejszeniem o częściowy i całkowite odpisanie.

Ekspozycje dotknięte utratą wartości: ekspozycje restrukturyzowane będące również ekspozycjami dotkniętymi utratą wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości na podstawie załącznika V część 2 pkt 215 do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014.

215. Ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. Ekspozycje dotknięte utratą wartości to ekspozycje, które uznano za dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 3), w tym zakupione lub utworzone aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Ekspozycje znajdujące się w fazach utraty wartości innych niż faza 3 uznaje się za nieobsługiwane, jeżeli spełniają kryteria pozwalające uznać je za nieobsługiwane.

Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania: ekspozycje restrukturyzowane sklasyfikowane również jako ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, zgodnie z art. 178 CRR.

Niewykonanie zobowiązania przez dłużnika art. 178 CRR

1. Uznaje się, że niewykonanie zobowiązania przez określonego dłużnika ma miejsce w przypadku wystąpienia jednego lub obu z poniższych zdarzeń:

a) instytucja stwierdzi, że istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się w pełni przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych wobec instytucji, jednostki dominującej lub którejkolwiek z jej jednostek zależnych bez konieczności podejmowania przez instytucję działań takich jak realizacja zabezpieczenia;

b) zwłoka w wykonaniu przez dłużnika wszelkich istotnych zobowiązań kredytowych wobec instytucji, jednostki dominującej lub którejkolwiek z jej jednostek zależnych przekracza 90 dni. Właścive organy mogą zastąpić okres 90 dni okresem wynoszącym 180 dni w przypadku ekspozycji zabezpieczonych nieruchomości mieszkalnymi lub nieruchomościami komercyjnymi MSP należących do kategorii ekspozycji detalicznych, a także ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego. Okres wynoszący 180 dni nie ma zastosowania do celów art. 36 ust. 1 lit. m) ani art. 127.

W przypadku ekspozycji detalicznych instytucje mogą stosować definicję niewykonania zobowiązania określoną w lit. a) i b) raczej na poziomie poszczególnych instrumentów kredytowych niż w stosunku do ogółu zobowiązań kredytobiorcy.

2. Do celów ust. 1 lit. b) zastosowanie mają następujące przepisy:

a) w przypadku salda debetowego liczbę dni przeterminowania zobowiązania nalicza się od momentu przekroczenia przez dłużnika wyznaczonego limitu, wyznaczenia mu limitu niższego od wysokości niesplaconej kwoty lub wykorzystania salda debetowego bez zezwolenia, gdy wykorzystana kwota jest istotna;

b) do celów lit. a) wyznaczony limit obejmuje każdy ustalony przez instytucję limit kredytowy, o którym instytucja poinformowała dłużnika;

c) w przypadku kart kredytowych liczbę dni przeterminowania zobowiązania liczy się od dnia, w którym upłynął termin płatności kwoty minimalnej;

d) poziom istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego ocenia się względem progu ustanowionego przez właściwe organy. Próg ten odpowiada poziomowi ryzyka, który właściwe organy uznają za racjonalny;

e) instytucje posiadają udokumentowane zasady obliczania liczby dni przeterminowania, w szczególności w przypadkach rolowania instrumentów i przedłużenia terminu spłaty, zmian lub odroczenia spłaty, odwołania oraz kompensowania istniejących rachunków.

Zasady te stosowane są w sposób spójny na przestrzeni czasu i są zgodne z wewnętrznym procesem zarządzania ryzykiem oraz procesem decyzyjnym stosowanym przez daną instytucję.

3. Do celów ust. 1 lit. a) za elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności uznaje się następujące sytuacje:

a) zaskądowanie zobowiązania kredytowego według statusu bezodsetkowego przez instytucję;

b) uznanie przez instytucję określonej korekty kredytowej wynikającej z wyraźnego postrzęganego pogorszenia się jakości kredytowej po przyjęciu ekspozycji przez instytucję;

c) zbycie zobowiązania kredytowego przez instytucję ze znaczną stratą ekonomiczną;

d) wyrażenie przez instytucję zgody na przeprowadzenie awaryjnej restrukturyzacji zobowiązań kredytowych, jeżeli może to skutkować zmniejszeniem zobowiązań finansowych poprzez umorzenie istotnej części kwoty głównej, odsetek lub, w stosownych przypadkach, opłat lub też odroczenie ich spłaty lub zapłaty. W przypadku ekspozycji kapitałowych ocenianych według metody opartej na PD/LGD obejmuje to także awaryjną restrukturyzację samego udziału kapitałowego;

e) złożenie przez instytucję wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec instytucji, jednostki dominującej lub którejkolwiek z jej jednostek zależnych;

f) wystąpienie przez dłużnika o ogłoszenie upadłości lub o przyznanie podobnej ochrony lub postawienie podobnej ochrony w stan upadłości bądź przyznanie mu podobnej ochrony, jeżeli umożliwiłoby mu to uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec instytucji, jednostki dominującej lub którejkolwiek z jej jednostek zależnych.

4. Instytucje stosujące dane zewnętrzne niezgodne z definicją niewykonania zobowiązania określoną w ust. 1 dokonują odpowiednich korekt w celu osiągnięcia jak największej zbieżności z definicją niewykonania zobowiązania.

5. Jeżeli instytucja uzna, że do ekspozycji cechującej się wcześniej niewykonaniem zobowiązania przelaska niewykonania zobowiązania, instytucja klasyfikuje dłużnika lub instrument w taki sposób jak w przypadku ekspozycji cechującej się wykonaniem zobowiązania. Późniejsze wystąpienie okoliczności określonych w definicji niewykonania zobowiązania stanowiłoby kolejny przypadek niewykonania zobowiązania.

6. EUNB opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych w celu określenia warunków, zgodnie z którymi właściwy organ ustanawia wysokość progu, o którym mowa w ust. 2 lit. d).

EUNB przedstawi Komisji powyższe projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia 31 grudnia 2014 r.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

7. EUNB wydaje wytyczne w sprawie stosowania przepisów niniejszego artykułu. Wytyczne te przyjmuje się zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw: należy tu uwzględnić kwoty naliczone zgodnie z załącznikiem V część 2 pkt 11, 69–71, do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014.

69. „skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej wynikające z ryzyka kredytowego” oznaczają – w odniesieniu do ekspozycji nieobsługiwanych – skumulowane zmiany wartości godziwej wynikające z ryzyka kredytowego, w przypadku gdy skumulowana zmiana netto ma wartość ujemną. Skumulowaną zmianę netto wartości godziwej wynikającą z ryzyka kredytowego oblicza się poprzez zsumowanie wszystkich ujemnych i dodatnich zmian wartości godziwej wynikających z ryzyka kredytowego, które miały miejsce od momentu ujęcia instrumentu dłużnego. Kwotę tę zgłasza się wyłącznie wówczas, gdy wynikiem zsumowania dodatnich i ujemnych zmian wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego jest wartość ujemna. Wycenę instrumentów dłużnych przeprowadza się na poziomie pojedynczych instrumentów finansowych. Dla każdego instrumentu dłużnego „Skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego” zgłasza się, dopóki nie zaprzestano ujmowania danego instrumentu. 70. „skumulowana utrata wartości” oznacza:

a) w odniesieniu do instrumentów dłużnych wycenianych według kosztu zamortyzowanego lub według metody ceny nabycia – skumulowaną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości – po odliczeniu wykorzystania i odwróceń, które ujęto – w stosownych przypadkach – w odniesieniu do każdej fazy utraty wartości. Skumulowana utrata wartości mniejsza wartość bilansową instrumentu dłużnego poprzez zastosowanie konta odpisów z tytułu utraty wartości zgodnie z krajowymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości lub poprzez bezpośrednie redukcje, które nie stanowią zdarzenia prowadzącego do zaprzestania ujmowania zgodnie z krajowymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości.

b)(...)

c) w odniesieniu do instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej ustalonej metodą praw własności zgodnie z krajowymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości, podlegających utracie wartości – skumulowaną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, po odliczeniu wykorzystania i odwróceń, które ujęto. Zmniejszenia wartości bilansowej dokonuje się albo poprzez wykorzystanie konta odpisów z tytułu utraty wartości, albo poprzez bezpośrednie redukcje, które nie stanowią zdarzenia prowadzącego do zaprzestania ujmowania.

71. Skumulowana utrata wartości obejmuje indywidualne i ogólne odpisy z tytułu ryzyka kredytowego, jak również ogólne odpisy z tytułu ryzyka bankowego, jeżeli pomniejszają wartość bilansową instrumentów dłużnych. Skumulowana utrata obejmuje również spowodowane ryzykiem kredytowym korekty wartości aktywów finansowych na podstawie LOCOM.

Zabezpieczenie i gwarancje otrzymane z powodu ekspozycji restrukturyzowanych: należy je zgłaszać w odniesieniu do wszystkich ekspozycji, wobec których zastosowano działania restrukturyzacyjne, niezależnie od ich sklasyfikowania jako obsługiwanych czy nieobsługiwanych. Kwoty zgłaszane z tytułu otrzymanego zabezpieczenia i otrzymanych gwarancji należy obliczyć zgodnie z załącznikiem V część 2 pkt 239 do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014. Suma kwot zgłaszanych z tytułu zabezpieczenia i gwarancji łącznie nie może przekraczać wartości bilansowej ekspozycji, z którą są związane.

239. Odrębnie zgłasza się informacje o zabezpieczeniach posiadanych i gwarancjach otrzymanych w związku z ekspozycjami nieobsługiwanymi. Kwoty zgłaszane w odniesieniu do otrzymanych zabezpieczeń i otrzymanych gwarancji oblicza się zgodnie z pkt 172 i 174 niniejszej części. Suma kwot zgłoszonych w odniesieniu do zabezpieczeń i gwarancji razem jest ograniczona do wartości bilansowej lub kwoty nominalnej ekspozycji powiązanej.

172. We wzorze 13.1 zgłasza się „maksymalną uznawalną kwotę zabezpieczenia lub gwarancji”. Suma kwot gwarancji finansowej lub zabezpieczenia przedstawiona w powiązanych kolumnach wzoru 13.1 nie może przekraczać wartości bilansowej powiązanej kredytu.

174. W przypadku kredytów i zaliczek zabezpieczonych jednocześnie więcej niż jednym rodzajem zabezpieczenia lub gwarancji kwotę „Maksymalnego uznawalnego zabezpieczenia/gwarancji” przypisuje się zgodnie z jakością takiego zabezpieczenia lub gwarancji, począwszy od tych o najwyższej jakości. W odniesieniu do kredytów zabezpieczonych nieruchomościami zabezpieczenie w formie nieruchomości zawsze zgłasza się w pierwszej kolejności niezależnie od jego jakości w porównaniu z innymi zabezpieczeniami. W przypadku gdy kwota z pozycji „Maksymalne uznawalne zabezpieczenie/gwarancja” przekracza wartość zabezpieczenia w formie nieruchomości, nadwyżkę tej kwoty przypisuje się do innych rodzajów zabezpieczeń i gwarancji według ich jakości, począwszy od tych najwyższej jakości.

Ekspozycje nieobslugiwane, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne: te ekspozycje (nieobslugiwane ekspozycje restrukturyzowane) powinny obejmować ekspozycje restrukturyzowane, które spełniają kryteria uznania za nieobslugiwane i są ujęte w kategorii ekspozycji nieobslugiwanych. W tych nieobslugiwanych ekspozycjach restrukturyzowanych należy uwzględnić: a) ekspozycje, które stały się nieobslugiwane wskutek zastosowania działań restrukturyzacyjnych; b) ekspozycje, które były nieobslugiwane przed rozszerzeniem zakresu działań restrukturyzacyjnych; c) ekspozycje restrukturyzowane, które zostały przeniesione z kategorii obslugiwanych, w tym ekspozycje przeklasyfikowane zgodnie z załącznikiem V część 2 pkt 260 do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014.

260. Jeżeli dodatkowe działania restrukturyzacyjne są podejmowane w odniesieniu do obslugiwanej ekspozycji restrukturyzowanej w okresie warunkowym, która została usunięta z kategorii nieobslugiwanych, lub ekspozycja ulega przeterminowaniu o ponad 30 dni, klasyfikuje się ją jako nieobslugiwaną.

Większe:

Podział według kontrahentów: instytucje powinny stosować podział według kontrahentów zgodnie z definicją podaną w załączniku V część 1 pkt 42 do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014.

42. W przypadku gdy wymagany jest podział według kontrahentów, stosuje się następujące sektory kontrahentów:

- a) banki centralne;
- b) sektor instytucji rządowych i samorządowych: rządy centralne, krajowe lub regionalne i samorządy lokalne, w tym organy administracyjne i jednostki niekomercyjne, z wyjątkiem posiadanych przez te organy administracyjne spółek publicznych i prywatnych prowadzących działalność komercyjną (które należy zgłaszać w pozycji „instytucje kredytowe”, „inne instytucje finansowe” lub „przedsiębiorstwa niefinansowe” w zależności od prowadzonej przez nie działalności); fundusze zabezpieczenia społecznego; oraz organizacje międzynarodowe, takie jak instytucje Unii Europejskiej, Międzynarodowy Fundusz Walutowy oraz Bank Rozrachunków Międzynarodowych;
- c) instytucje kredytowe: instytucje objęte definicją określoną w art. 4 ust. 1 pkt 1 CRR („przedsiębiorstwo, którego działalność polega na przyjmowaniu depozytów pieniężnych lub innych funduszy podlegających zwrotowi od klientów oraz na udzielaniu kredytów na swój własny rachunek”) i wielostrome banki rozwoju;
- d) inne instytucje finansowe: wszystkie instytucje finansowe i jednostki typu przedsiębiorstwo inne niż instytucje kredytowe, takie jak firmy inwestycyjne, fundusze inwestycyjne, zakłady ubezpieczeń, fundusze emerytalne, przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania oraz izby rozliczeniowe, jak również pozostali pośrednicy finansowi, pomocnicze instytucje finansowe i instytucje finansowe typu „captive” oraz instytucje udzielające pożyczek;
- e) produkcyjne przedsiębiorstwa niefinansowe: przedsiębiorstwa i jednostki typu przedsiębiorstwo niezaangażowane w pośrednictwo finansowe, których podstawową działalnością jest produkcja wyrobów rynkowych i usług niefinansowych zgodnie z rozporządzeniem EBC w sprawie pozycji bilansowych;
- f) gospodarstwa domowe: osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych będące konsumentami lub będące producentami wyrobów i usług niefinansowych wyłącznie na użytek własny lub będące producentami wyrobów rynkowych oraz usług niefinansowych i finansowych, pod warunkiem że ich działalność nie jest tożsama z działalnością jednostek typu przedsiębiorstwo. Do tej kategorii zalicza się instytucje niekomercyjne obsługujące gospodarstwa domowe i zajmujące się głównie wytwarzaniem towarów i usług nierynkowych przeznaczonych dla konkretnych grup gospodarstw domowych.

Podstawą przypisania sektora kontrahentowi powinien być wyłącznie charakter kontrahenta bezpośredniego. Klasyfikacji ekspozycji ponoszonych wspólnie przez więcej niż jednego dłużnika należy dokonywać na podstawie charakterystyki dłużnika, który miał większe lub decydujące znaczenie, gdy instytucja decydowała o udzieleniu ekspozycji. Spośród innych klasyfikacji podział wspólnie utworzonych ekspozycji według sektora kontrahentów, kraju siedziby i kodów NACE powinien opierać się na cechach tego dłużnika, który ma większe lub decydujące znaczenie.

Ekspozycje nieobslugiwane: zgodnie z definicją w załączniku V część 2 pkt 213 do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014.

213. za ekspozycje nieobslugiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- a) przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni;
- b) małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania: zob. definicja podana w Tabeli 1 („Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych”).

Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni: podkategoria ekspozycji obsługiwanych, które nie są przeterminowane lub są przeterminowane 1–30 dni.

Przeterminowane >30 dni ≤ 90 dni: podkategoria ekspozycji obsługiwanych, które są przeterminowane 31–90 dni. W tej kategorii uwzględnia się też ekspozycje przeterminowane ponad 90 dni, które nie są istotne.

Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni: podkategoria ekspozycji albo nieprzeterminowanych, albo przeterminowanych do 90 dni, które mimo to są sklasyfikowane jako nieobslugiwane (zgodnie z definicją podaną powyżej).

Większe:

Podział według kontrahentów: instytucje powinny stosować podział według kontrahentów zgodnie z definicją podaną w załączniku V część 1 pkt 42 do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014.

42. W przypadku gdy wymagany jest podział według kontrahentów, stosuje się następujące sektory kontrahentów:

- a) banki centralne;
- b) sektor instytucji rządowych i samorządowych: rządy centralne, krajowe lub regionalne i samorządy lokalne, w tym organy administracyjne i jednostki niekomercyjne, z wyjątkiem posiadanych przez te organy administracyjne spółek publicznych i prywatnych prowadzących działalność komercyjną (które należy zgłaszać w pozycji „instytucje kredytowe”, „inne instytucje finansowe” lub „przedsiębiorstwa niefinansowe” w zależności od prowadzonej przez nie działalności); fundusze zabezpieczenia społecznego; oraz organizacje międzynarodowe, takie jak instytucje Unii Europejskiej, Międzynarodowy Fundusz Walutowy oraz Bank Rozrachunków Międzynarodowych;
- c) instytucje kredytowe: instytucje objęte definicją określoną w art. 4 ust. 1 pkt 1 CRR („przedsiębiorstwo, którego działalność polega na przyjmowaniu depozytów pieniężnych lub innych funduszy podlegających zwrotowi od klientów oraz na udzielaniu kredytów”) i wielostronne banki rozwoju;
- d) inne instytucje finansowe: wszystkie instytucje finansowe i jednostki typu przedsiębiorstwa zbitowego inwestowania oraz izby rozliczeniowe, jak również pozostali pośrednicy finansowi, inwestycyjne, zakłady ubezpieczeń, fundusze emerytalne, przedsiębiorstwa udzielające pożyczek; pomocnicze instytucje finansowe i instytucje finansowe typu „captive” oraz instytucje udzielające pożyczek;
- e) przedsiębiorstwa niefinansowe: przedsiębiorstwa i jednostki typu przedsiębiorstwo niezaangażowane w pośrednictwo finansowe, których podstawową działalnością jest produkcja wyrobów rynkowych i usług niefinansowych zgodnie z rozporządzeniem EBC w sprawie pozycji bilansowych;
- f) gospodarstwa domowe: osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych będące konsumentami lub będące producentami wyrobów i usług niefinansowych wyłącznie na użytek własny lub będące producentami wyrobów rynkowych oraz usług niefinansowych, pod warunkiem że ich działalność nie jest tożsama z działalnością jednostek typu przedsiębiorstwo. Do tej kategorii zalicza się instytucje niekomercyjne obsługujące gospodarstwa domowe i zajmujące się głównie wytwarzaniem towarów i usług nierynkowych przeznaczonych dla konkretnych grup gospodarstw domowych.

Podstawą przypisania sektora kontrahentowi powinien być wyłącznie charakter kontrahenta bezpośrednio ponoszonych wspólnie przez więcej niż jednego dłużnika należycie dokonywanych na podstawie charakterystyki dłużnika, który miał większe lub decydujące znaczenie, gdy instytucja decydowała o udzieleniu ekspozycji. Spośród innych klasyfikacji podział wspólnie utworzonych ekspozycji według sektora kontrahentów, kraju siedziby i kodów NACE powinien opierać się na cechach tego dłużnika, który ma większe lub decydujące znaczenie.

MŚP: zgodnie z definicją podaną w załączniku V część I pkt 5 lit i) do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014.

i) „MŚP”: mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa zdefiniowane w zaleceniu Komisji C(2003)1422 (3) tj.

1. Na kategorię przedsiębiorstw mikro, małych i średnich (MŚP) składają się przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 osób, i których obroty roczne nie przekraczają 50 mln EUR, i/lub których roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR.
2. W kategorii MŚP, małe przedsiębiorstwo jest zdefiniowane jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 50 osób, i którego obroty roczne i/lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 mln EUR.
3. W kategorii MŚP, przedsiębiorstwo mikro jest zdefiniowane jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 osób, i którego obroty roczne i/lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR.

Tabela 3: Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

Częstotliwość raportowania: raz w roku

1	Kredyty i zaliczki	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna			Skumulowana ustrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw			Skumulowane odpisanie częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane		Ekspozycje nieobsługiwane		Ekspozycje obsługiwane – skumulowana ustrata wartości i rezerwy	Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana ustrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw		Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji i nieobsługiwanych
		W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 2	W tym etap 3					
2	Banki centralne									
3	Instytucje rządowe i samorządowe	41 873 553		0		0		0		
4	Instytucje kredytowe	239 526 415		0		0		0		
5	Inne instytucje finansowe	1 338 454		0		0		0		
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	56 109 315		3 448 563		0		2 872 176		

Skumulowane odpisania częściowe: tutaj należy ujmować skumulowaną częściową kwotę, na dzień odniesienia, kapitału i narosłych przeterminowanych odsetek oraz opłat z tytułu każdego instrumentu dłużnego, który w okresie do tego dnia przestano ujmować, z użyciem jednej z dwóch metod opisanych w załączniku V część 2 pkt 74 do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014, które należy zgłosić, gdyż instytucja nie może zasadnie oczekiwać odzyskania przepływów pieniężnych wynikających z treści umowy. Kwoty te zgłasza się do momentu całkowitego wygaśnięcia wszystkich praw instytucji (wskutek upływu terminu przedawnienia, umorzenia lub z innych przyczyn) lub do momentu ich odzyskania. Gdy kwoty odpisane nie są odzyskiwane, należy je więc zgłaszać w okresie, w którym podlegają egzekucji.

74. Spisania stanowią zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania i dotyczą całego składnika aktywów finansowych lub jego części, w tym również wówczas, gdy modyfikacja składnika aktywów sprawia, że instytucja rezygnuje z przysługującego jej prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych z części lub całości tego składnika, jak dokładniej wyjaśniono w pkt 72. Spisania obejmują kwoty będące wynikiem zarówno zmniejszenia wartości bilansowej aktywów finansowych ujmowanego bezpośrednio w rachunku zysków i strat, jak i obniżenia kwot na kontach odpisów z tytułu utraty wartości z uwagi na straty kredytowe wpisane w ciężar wartości bilansowej aktywów finansowych.

Odpisania stanowią zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania i odnoszą się do składnika aktywów finansowych w całości lub (w przypadku odpisania częściowego) do jego części, także gdy zmiana składnika aktywów prowadzi do tego, że instytucja rezygnuje z prawa do pobierania przepływów pieniężnych albo na część, albo na całość tego składnika aktywów.

W tym etap 1/etap 2/etap 3: kategorie utraty wartości zgodnie z MSSF 9.5.5. Treść kolumn „W tym etap 1”, „W tym etap 2” i „W tym etap 3” nie powinna być zgłaszana przez instytucje stosujące krajowe ogólnie przyjęte zasady rachunkowości.

Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje: zob. definicja podana w Tabeli 1 („Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych”).

Tabela 4: Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

Częstotliwość raportowania: raz w roku

		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	0	0
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0	0
3	Nieruchomości mieszkalne	0	0
4	Nieruchomości komercyjne	0	0
5	Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)	0	0
6	Kapitał własny i instrumenty dłużne	0	0
7	Pozostałe	0	0
8	Łącznie	0	0

Legenda:

pola, których wypełnienie jest obowiązkowe

Instrukcja wypełniania

Kolumny:

Wartość w momencie początkowego ujęcia: w tej kolumnie należy podać wartość bilansową brutto zabezpieczenia uzyskanego przez przejęcie w momencie początkowego ujęcia w bilansie instytucji sprawozdającej.

Skumulowane ujemne zmiany: skumulowana utrata wartości lub skumulowane ujemne zmiany wartości podawanej w momencie początkowego ujęcia zabezpieczenia uzyskanego przez przejęcie, zgodnie z powyższym opisem. Należy zwrócić uwagę, że należy też uwzględnić skumulowane ujemne zmiany z tytułu amortyzacji w przypadku rzeczowych aktywów trwałych i nieruchomości inwestycyjnych, jeśli ma to zastosowanie.

Wiersze:

Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie, sklasyfikowane jako rzeczowe aktywa trwałe: posiadane zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie, które nadal jest ujmowane w bilansie w sprawozdawczym dniu odniesienia i jest sklasyfikowane jako rzeczowe aktywa trwałe, powinno być zgłoszone w tym wierszu.

Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie, różne od aktywów sklasyfikowanych jako rzeczowe aktywa trwałe: posiadane zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie, które nadal jest ujmowane w bilansie w sprawozdawczym dniu odniesienia i nie jest sklasyfikowane jako rzeczowe aktywa trwałe, jest automatycznie zgłaszane w tym wierszu. Przy

obliczaniu łącznego stanu bierze się pod uwagę stan początkowy (od końca ostatniego roku obrachunkowego) oraz wpływy i odpływy w okresie obowiązkującym dla ujawniania informacji (od końca ostatniego roku obrachunkowego). Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie (różne od aktywów sklasyfikowanych jako rzeczowe aktywa trwałe) zgłasza się w odpowiednich wierszach według rodzaju zabezpieczenia.

Nieruchomości mieszkalne: zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie nieruchomości mieszkalnych (np. domów, mieszkań itp.) albo nieruchomości, które można w ten sposób wykorzystywać w przyszłości (np. nieukończona nieruchomość mieszkalna itp.).

Nieruchomości komercyjne: zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie nieruchomości komercyjnej albo przemysłowej, którą można wykorzystywać w celu biznesowym lub inwestycyjnym, lub dowolnej nieruchomości niebędącej nieruchomością mieszkalną zgodnie z powyższym opisem. Grunty (zarówno inne niż rolne, jak i rolne) też należy ujmować w tej kategorii.

Ruchomości: zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie składników majątku innych niż nieruchomości należy zgłaszać w tym wierszu.

Kapitał własny i instrumenty dłużne: zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie kapitału własnego lub instrumentów dłużnych należy zgłaszać w tym wierszu.